

Juweeltjes

12 mei 2013
Dag van de verpleging

**Uitspraken van mensen met dementie
vol wijsheid, humor, ondeugd en kracht
met waardigheid
over het leven, ouder worden, liefde, doodgaan,
loslaten en verbinden**

Irene Majer-Kruijssen, muziektherapie
Paula Irik, geestelijke verzorging
Gaasperdam, Eben Haëzer, Anton de Komplein
Cordaan

Het leven van onze bewoners is net een schatkamer. Je vindt er donkere hoekjes, kleerscheuren, gebrek en hartzeer. Maar ook een rijkdom aan verhalen, een grote schat aan wijsheid. In de levensverhalen van bewoners liggen juweeltjes verstopt: kostbare herinneringen, ontroerende gezegdes, diepe levenskennis.

Wij tekenen veel van de verhalen van de bewoners in onze groepsverslagen op. Wij weten ook, dat sommige verzorgenden altijd pen en papier op zak hebben, om grappige uitspraken van bewoners meteen te kunnen noteren.

12 mei, de dag van de verpleging...de eerste Juweeltjes zijn speciaal voor alle mensen die dag en nacht met liefde, aandacht en geduld voor de bewoners klaar staan. Onder het motto: "Juweeltjes voor juweeltjes!"

"De zuster let op alles als het nodig is."

"Zorgen is altijd hetzelfde: je moet je aanpassen."

"Dat zie je aan het ganse doen en laten dat er liefde uitkwam."

"Het is toch fijn als er iemand naast je zit die je kent en prettig vind."

"Goed dat er overal mensen voor zijn."

"Ik doe nooit zo hard herhalen maar ik word nooit vergeten, ik krijg altijd een plaatsje."

"Dat haar van jou is als een bloem, zuster. Die lange met die kroezen, dat wil ik hebben!"

"Ze zijn hier ook aardig. Als ik iets wil, zou ik het kunnen vragen. Ik voel me nooit chagrijnig."

"Het is een soort liefde voor mensen, echt lief zijn voor elkaar op die dag."

"Dat is wat hun willen, je hebt anderen die hoeven niet. Zuiver. Voor deze mensen."

"Waarom denk je dat hij altijd met zijn arm om haar heen loopt? Om haar te beschermen."

"Een pluimpje geven, een complimentje hoort er toch bij!"

"Ze hebben het allemaal druk natuurlijk."

"Goed! Ze doen hun best om je op je gemak te stellen en om aan te kleden, op je stoel te zetten, praatje te maken, helemaal gezellig."

"Ze doen het rustig en op hun gemak."

"We hebben samen de grootste lol, af en toe moeten we echt lachen hoor!"

"Bij elkaar zitten en praten en lachen, dat is juist gezellig!"

“Met sommige mensen van buiten was dat wel anders, maar hier nemen ze hun gemak voor je.”

“Ze doen het heerlijk! Uitstekend hoor, ze hebben de tijd! Uitstekend.”

“Je kunt wel wat lekkers geven voor bij de koffie, maar voor de rest kun je niets doen.”

“Zorgen gaat vanzelf.”

“Zusters hier zijn echt wel lief.”

“Vanaf het begin is het leuk en zijn ze lief.”

“Ze hebben het hier zwaar hoor. Moeten veel tillen. Krijgen ze rug pijn van hoor! Moet je insmeren dan.”

“Zusters, daar heb je veel plezier van.”

“Zusters, er is altijd wel wat te lachen.”

“De één is makkelijk, de andere moeilijk, dat ligt aan jezelf.”

“Het is fijn als ze komt en weet wat je te wachten staat, hoef je je nergens zorgen om te maken.”

“Het is fijn, maar aan de andere kant denk je; je moet flink zijn, je moet helpen met aanpakken, samen! Dat is de oplossing.”

“Als je zo langs elkaar werkt, dan gaat het niet zo goed.”

“Ik ben in de volledige verzorging, ze moeten me op bed wassen, aankleden. In het algemeen gaat het vrij goed. Je moet zelf zo veel mogelijk medewerking verlenen.”

“In de regel is het erg goed.”

“Als het goed gebeurt, lig ik voor negenen in bed en is het goed, denk ik; hé, fijn!”

“Zorgen is altijd hetzelfde: je moet je aanpassen.”

“Ik vind dat wij hen best wel eens in het zonnetje kunnen zetten, want wat krijgen ze er eigenlijk voor terug?”

“Of ik wijs ben? Dat zou ik niet over mezelf durven te zeggen maar dom ben ik niet.”

“Wijs? Ik kan nog meepraten over de wereld maar wijs ? Ik leer niets nieuws dus ik raak alleen maar achterop.”

“Alles gaat weg bij me.”

“Ik weet niet hoe ik me voel. Soms voel ik me op het randje van vrijgelaten worden. Soms alsof het nooit gebeurd.”

“The only thing you have to do is to take it cool.”

“Als je boos bent ga je niet knipogen.”

“Daar krijg je weer een goede opkik van. Daar kikker je van op!”

“Ze zijn weer even geweest we hebben weer even gezelligheid gehad.”

“Als de klokken luiden sliep ik onrustig. Vooral een mis op zondagmorgen want dan ging mijn vader naar de kerk.”

“In het begin zong ik het anders, toen dacht ik: hé lekker en zong ik mijn eigen stem.”

“Als u had gekeken, had u gezien dat ik met mijn mond mee las.”

“We duwden soms iemand in een sloot. Maar niet met water hoor.”

“Moeder was een echte boerin, vader een boer. Het waren echte boeren maar wel degelijk.”

“Op zondag psalmen zingen van vier tot zes dan waren we netjes gekleed.”

“Onze Lieve Heer is wel door ons beschermd en bediend hoor!”

“Bij de zondag hoorde een sneetje krentenbrood. Met roomboter! Maar niet te veel want je moest met een pakje een paar zondagen doen.”

“Jij zit te stoeien met een gitaar, ik met de televisie.”

“Ik ben beroemd en ik heb nog niets gedaan.”

“It’s beautiful to sing a song. Then we’re a community. Than we’re strong.”

“Wat waren die slakkenhuisjes mooi getekend en hoe ze erin, erop en eronder liepen. Gewoon een wonder.”

“De grond is voor de dieren en wij zijn om te lopen.”

“Op een kerkhof zie je veel slakken. Op een graf. Ontzettend veel. Daar hebben ze de ruimte.”

“Ieder dier op zijn wereld heeft zijn eigen aardigheid. De slak met zijn kriebels. Zo langzaam hé maar zo mooi.”

“Dat hebben ze mooi uitgedacht. Beesten zijn bang voor mensen.”

“Als ik nog eens nadenk denk ik ja , dat was een mooi beroep: edelsmid. Met metaal. Iets nieuws maken met eigen vormen erin.”

“Als je dat doet voel je je wel bijzonder want niet iedereen doet dat. Maar ook iets ouds want het is van vroeger.”

“Je doet iets wat al in tijden gemaakt had kunnen worden. Smid: 500 jaar voor Christus en 500 na. Altijd doe je hetzelfde.”

“De hele dag hoor je het geluid en dan die lucht. Je rook het gewoon. In het stadje waar ik vandaan kwam kon je heel veel beleven.”

“Uitbesteed in de oorlog. Vreselijk dik verdriet had ik daar van. Elke dag huilde ik me ik slaap. Hadden ze niet goed gedaan! Ze dachten je er een plezier mee te doen maar ik werd mager in plaats van dik. Ik had zo’n heimwee.”

“Rust en aandacht voor je werk. Dat had je wel want anders kwam je niet klaar.”

“Ik heb altijd met liefde gewerkt. Dat kon niet iedereen altijd begrijpen. Ze zagen het niet altijd of wilde het niet zien. Ah dan laat je ze maar.”

“Kamperen een heel enkel keertje. Was altijd leuk. Op een open veld mocht je niet staan, dat was beschermd gebied.”

“Sometimes you have to brush it out because its old.”

“Je moet het langzaam doen want anders ontgaat het je.”

“Ik liep met de kat op mijn schouders door het huis als een kattenmoeder.
De hond liep echt als een hondje achter me aan.”

“Bij kinderen moet je orde houden en bij dieren ook.”

“Hier moet je lang op oefenen om het er goed te zingen moet je het wel tien keer zingen.”

“Je komt toevallig op een slecht moment in dit programma.”

“Mijn vader had een hele eigen toon die niemand kon nazingen, maar hij hield voor dat zijn toon de enige goede toon was!”

We zijn berucht en nu ook nog beroemd.

“Als op het Leidseplein hupeldepupelde pup.”

“De laatste regels kende ik niet.”

“Kinderen zei vader Kats maar hij vergat dat hij zelf ook een kind geweest was.”

“Een liedje over vegetarisch zing ik niet mee want ik ben slager.”

“Ik ben vegetarisch sinds 1940.”

“Ik ben zo kwaad dat ik bijna zou zeggen dat ik nooit meer mee ga zingen.”

“Ik heb het koud. Ik heb geen bloed meer.”

“Als zij voor haar verjaardag zelf een liedje opbrengt, dan kunnen wij dat met elkaar opvangen.”

“Zuster moet het opnemen dan kunnen we het opvangen.”

“Op dit moment moet jij en ik een vol flesje biertje hebben.”

“Wat een lieflijke dag om samen te zingen.”

“Ik luister waar ik jullie hoor zingen.”

“Ik ben een volgzame volgeling.” wijzend op haar hart: “Maar hier zit een plekje, dat is van Onze Lieve Heer, daar kan niemand bij komen.”

‘U bent blij. Want u hebt het leven ontmoet.’

“Niet te kwaad doen, niet te lief doen. Daar moet je tussendoor laveren. Dan vind je tact. Dan gaat het goed.”

“Alles is mooi en wat je niet mooi vindt, dat moet je leren.”

“Hij zat in het verzet zo heet dat. Ik vergeet de laatste tijd alles.”

“Alles is me afgenomen en ik heb nog wel alle onderscheidingen die er zijn. Niets weet ik meer.”

“In mei leggen alle vogels een ei.”

“In mei dan gaat alles mooi voorbij.”

“De meimaand is een gezegende maand. In mei komen de dieren allemaal bij elkaar. Dan gaat God bij de dieren zitten en dan gaat God met ze praten. Dieren kunnen praten. De heer daarboven heeft ze gemaakt. Ik versta de dieren wel.”
Andere bewoner: “Dat vind ik knap.”

“Vrolijkheid en gezelligheid zijn zusjes.”

“‘In groene dal en stille dal’. Een mooi lied en het zingt lekker.”

“Elke week een uurtje rekenen, muziek en gymnastiek dat hoorde erbij.”

“Ik zing mee maar het komt van ver.”

“Ach, die liederen zijn al een kleine honderd jaar oud. Tja dat hoort bij ons.”

“Alle liederen die een lekker tempo en ritme hebben die trekken me mee om te zingen. Daar wordt je meegetrokken.”

“Ik ben over de tachtig. Dan heb je wel al wat meegemaakt.”

“Ik deed niet aan drinken ik deed aan sport. Zomer voetballen, winter honkballen.”

“Drinken voor de gezelligheid. Maar niet om in de hemel te komen.”

“Dronken? Nee daar doe ik niet aan.”

“In die tijd had je mensen die matig dronken en je had er een enkele die pittig dronken.”

“Roda: recht op het doel af betekend dat.”

“Leuk hé, dat er zoveel gepraat wordt. Dat het allemaal naar boven komt!”

“Museumplein heette de ijsclubplein.”

“Verenigingen hadden een speciale naam voor datgene wat ze deden.”

“Tjonge dat je dat nog weet. Allemaal dingen van 70 of 80 jaar geleden.”

“Ik vond het altijd leuk om naar te kijken dat korfbal. Met dat mandje waar ze in moesten gooien.”

“Uit sporten kwamen veel huwelijken voort.”

“Toch weer aardig herinneringen gehaald.”

“Ik hoorde muziek, ik dacht: hè ik kom even kijken.”

“Als ze moeten zingen alleen vinden ze er niets meer aan.”

“Na het zingen: ‘Mijn oor is paars’!”

“Ik ben hier een cavia, maar daar heb ik niets aan!”

“Ik weet niet waar ik het zoeken moet. Ik weet het niet. Waar moet ik heen?”

“Zij is zoet want ze heeft een speeltje.”

“Dat voelen ze gewoon aan, dat je een hondenvriend bent.”

“Als ik moest afwassen zei ik: nee! Nee hoor is niet waar. Maar ik maak altijd lol.”

“Afwassen met zon ouderwetse kwast en zeepklopper.”

“Ik hield veel van mijn moeder.”

“Ik heb best een goed leven gehad.”

“Ik moest doen wat er tevoorschijn kwam.”

“Samen met mijn moeder de traploper doen. Een lel van een looper was het!”

“De kachel uitscheppen was een klusje van mijn vader. Altijd na het eten. Mijn moeder hield van vaste tijden.”

“Ik moest de afwas altijd doen met mijn zusje.”

“Ik had een schat van een poes maar ik was ook een schat van een meid voor hem. Maar Jasper de hond ben ik nooit vergeten.”

“Poes Beer kwam ook wel eens bij mij op schoot zitten. Zou ik nu niet meer doen. Dat hoorde bij vroeger.”

“Ik was de enige. Ze trok naar mijn hart toe. Ik ben te gevoelig daarvoor. Ik kon niet inhouden mijn tranen.”

“Terang boelan. Ik moest dat liedje zo vaak zingen ik werd er ziek van.”

“Ik hou van lachen. Als jullie mijn tanden zien dan is het goed.”

“Ik had altijd veel vriendjes maar ik gaf geen aanleiding hoor!”

“Ik hou niet van jokken. Wie weet wordt je gestraft als je dood bent. Dat werd je geleerd als je jong was.”

“Vreselijk waren de verhalen vroeger. Aanraken kreeg je een dikke buik zeiden ze!”

“Tegenwoordig weten ze alles is.”

“Ik zie het woord maar kan het niet uiten. Dan komen de tranen. Is er geen medicijn voor?”

“If you’re thinking too much, music makes your thoughts calm down.”

“Je stond danig in de weg, dat vond ik ook.”

Mantelzorg : “Dit is toch geweldig! Is toch zo! Is het mooie ervan. Daarom kom ik graag en dan proberen ze allemaal zover te krijgen. Muziektherapie!”

“Het belangrijkste is dat ik lekker thuis kom straks.”

“Als ik het hoor denk ik: verrek dat is het.”

“Zou bijna zeggen Wilhelmus van Nassau, maar dat is een beetje te gek.”

“Als het maar mooie gezongen wordt en gezellig.”

“Officiële liederen. Dat zie ik niet zo zitten.”

“Ach ja, dat is het moeilijke geheugen.”

“Namens welke vereniging zingen jullie eigenlijk?”

“Donderdag de mooiste dag der dagen. Morgens nog een halve week en 's avonds nog twee dagen.”

“Algemeen was het dat je op zaterdag tot 1 uur werkte.”

“We hebben altijd lol dat is beter dan huilen.”

“Daar gaan we dan het koor van Cordaan. Daar zijn we weer bezig.”

“Toen mocht ik eindelijk van school af en toen ben ik professor geworden.”

“Ik denk niet dat ik het goede antwoord op deze vraag heb.”

“Ik ken deze stad van achter en van boven.”

“Toen kon je nog lopen goed.”

“Er wordt altijd op me gelet.”

“Het moet altijd van twee kanten komen.”

“Je moet wel willen want als je het niet wilt of leuk vindt dan is er niets meer aan.”

“Sickness is no good.”

“Alles raakt kwijt als ik het aan jou geef, dus ik hou het bij me!”

“Je zei dat ik niet zo hoog zong vanwege mijn roken en ouderdom. Hup de deur uit jij!”

“Ik moet ook nog stemmen, dat doe ik vanaf mijn 21e jaar al.”

“Mmm, hoe zullen we het doen? Nou gewoon: zingen!”

“Als jullie er zijn is er altijd lol.”

“Nou is mijn dag goed: omdat ik zingen kan.”

“Ik zong bij het leger de heils.”

“Met mijn broer in de voorkamer met de accordeon zong ik het hoogste lied.”

“Er vloog een spreekwoord uit mijn mond: ‘hoogmoed komt voor de val.’ Hoe ik eraan kom weet ik niet.”

“Ik heb het gehoord. Ik heb ook meegedaan.”

“U mag ook meezingen.”

“Gek hè. Ik kan er nu niet meer op komen.”

Er zijn vele verschillende geloven en levensbeschouwingen bij de bewoners in Amsterdam Zuidoost. Vredig leven ze met elkaar samen. Daar kan de wereld nog wat van leren...!

“Alle kerken zijn kerken, het maakt niet uit waar ik bid.”

“De ware liefde is God. Als je wilt kan ik een brief naar hem sturen.”

“Zelfs mijn kinderen heb ik met God gekregen, niet met mijn man.”

“Het bewustzijn van jezelf leeft gewoon verder.”

“Ik ben gelovig tot het diepst van mijn hart, maar ik ga niet naar een kerk of bastion.”

“Dan vragen ze: ben je gelovig? Alsof je iemand in zijn diepste geheim raakt.”

“Er zijn zoveel verschillende manier van geloven.”

“Geloven en vooral in jezelf geloven.”

“Het is bestemd. De weg is geplaveid.”

Tegen God: “Ik ben tevreden. U hebt mij die kinderen gegeven. En u hebt zelf, diezelfde kinderen, kinderen gegeven. God weet wat hij doet.”

“Ik ging naar de openbare school en van daaruit gingen de kinderen naar catechisatie. Mijn vader wilde het niet, maar mijn moeder zei: ‘Laat ’t kind toch gaan, ze leren er niets slechts’. Daar moest ik bidden. Iemand anders had de ogen open en toen zei de dominee: ‘Je bent niet eerbiedig’. De week daarop hield ik ook mijn ogen open en toen zei de dominee ook tegen mij: ‘Je bent niet eerbiedig’. Toen zei ik: ‘U bent ook niet eerbiedig, want anders zag u mij niet’. En toen zei hij: ‘Wegwezen jij!’ Dat was einde catechisatie.”

“Mijn dochter kwam thuis van de zondagsschool en vroeg toen aan haar vader: ‘Ben je er weer?’ Mijn man zei: ‘Ik ben niet weggeweest.’ Mijn dochter zei toen: ‘Maar de meneer zei: je vader zit in de hemel!’ ”

“Als de Heer naast je loopt heb je altijd iemand aan je zijde.”

“Er is altijd tijd voor god.”

“Een beetje godsdienst doet de mens geen kwaad.”

“Ik was zelf zeer gelovig, maar nog nooit in de kerk geweest. Geloven in de kracht en de macht van de hoogste in deze wereld.”

“Zeggen ze: ben je zeker niet gelovig, maar dat is niet zo. Wanneer ontvang je dat, dat je bijgestaan wordt door een hogere macht als je het moeilijk hebt.”

“Daar weet ik van mee te praten, je moet er niet altijd over praten.”

“Mooi! Dat je bidden kan!”

“Het is niet zo dat alles goed gaat, je moet bidden om kracht en dan ertegenin gaan en een beetje mijden wat je niet zint. Je hebt mensen die niet zo zijn.”

“Gisteren had ik sterk het gevoel van geloof! Morgen ben ik jarig maar verder niets en toe stonden ze daar! Dat zijn de momenten van het geloof!”

“Ik ben altijd op mezelf geweest, moet je willen leren, kun je ook voor bidden.”

“Als je bidden kan, is dat een groot voorrecht, was soms ook moeilijk.”

“Ik ga nooit naar de kerk maar ben wel heel gelovig.”

“Ik heb ook een sterk geloof maar ga nooit naar de kerk. Ik geloof ontzettend veel.”

“Uit 1418 kwamen mijn vader en moeder tevoorschijn. Die waren katholiek.”

“Ik blijf geloven want er zijn toch dingen om ons heen dat moet je wel geloven.”

“Amsterdam is alle geloven.”

“Alle religies is des te beter.”

“Er werd nooit over dingen gesproken alleen over Jezus.”

“Muiden hè. Niet IJmuiden!”

“Ik heb altijd gezeurd om een zusje maar die kreeg ik niet.”

“Zusjes die had ik wel, nooit ruzie mee gehad.”

“Ik doe een touwtje om haar heen dan blijft ze de hele dag. Waar haal ik die onzin toch vandaan?”

“Ik doe net zo hard mee tot ik niet meer kan.”

“Waarneer vind je het oud? Vanaf 70!”

“Je bent zo oud als je je voelt.. ja, dat vraag ik me wel eens af, boven de 70 ben ik het eens.”

“Je lichaam: die laat je in de steek op een gegeven moment.”

“Ik dacht dat je veel jonger was!”

“Ja, dat kreeg ik altijd al te horen. Maar ja, ik kan mijn leeftijd niet veranderen. Als je veel zingt blijf je jong.”

“Ik ben jonger dan u. Ik weet het niet. Dat voelt beroerd.”

“Vrouwen. Ik praat over mezelf. Die gedragen zich hoe zich ze voelen.”

“Als je zo zingt en praat met elkaar wat gaat de tijd dan hard!”

Bewoonster die graag zwijgt: “Ik ben een indiaan. Ik houd de klep af.” (gebaart naar haar mond)

“Je moet niet zo slijmen, maar je haar zit leuk.”

“Hoe strenger, hoe beter je het leert, zeg ik nu achteraf.”

“Jo Emink was mijn zangpedagoog. Ze werkte bij de KRO. Ze zong daar ook.”

“Oma kwam uit Zeeland. Ze zag er altijd zo mooi uit in haar Zeeuwse kleding. Met haar kap op en doek en beuk . Het doek met knoopjes. En kralen om je nek: hoe groter de kralen hoe rijker je was, wij dus niet.”

“Wij wilden altijd achter in de kerk zitten en niet voorin als we met oma gingen.”

“Het was echt geheugens waardig. Als ik naar bed ga dan bid ik altijd. Dat had ik oma beloofd en doe ik altijd.”

“Ik denk veel aan mijn oma. Heb veel aan haar gehad.”

“Ik ben zwaar opgevoed: altijd in de bijbel.”

“Borssele: dat heb ik als kind beleefd en blijft altijd in mijn geheugen.”

“In herinneringen kan ik alles doen. Denk er veel aan.”

“Deze vrouw zingt alles altijd vals. Klaar is Kees: ik zing alle tonen de andere kant op.”

“Ik deed altijd het hele huishouden. Behalve de ramen lappen buiten, dat deed mijn vader.”

“Dit gebouw was vroeger een school. Vond het wel leuk dat ik dus terug op school gekomen ben.”

“Het gaat door je ogen heen hoe oud je bent om te zien.”

“Voor ons is dit weer een terugkeer naar dat we jong waren.”

“Wat mooi wat je doet: je brengt hem weer terug tot leven.”

“Oh, heb ik dat gezegd? Zo mooi? Dan was ik het ermee eens.”

“Muziek is altijd mooi en valt altijd goed.”

“Ouderdom is moeilijk. Niet af en toe maar altijd. Slijtage en ouderdom.”

“Je voelt dat de fut en kracht eruit gaat. Geleidelijk zie je alles weg zakken. Je hoort minder, je ziet minder.”

“Zolang je verstand het toelaat moet je het kunnen regelen. Er blijft niets over. De koek is op.”

“Ja kind, als je die herinneringen ophaalt. Een stijfselkistje. 80 jaar geleden. Ben nu 89!”

“80 jaar geleden, maar ik zie ze nog zo. Maar de namen zijn me ontgaan. Dat slijt ook. Dat geheugen.”

“Je merkt het niet per dag maar er is wel slijtage. Eens gaat het licht uit. Maar gelukkig kunnen we er nog over praten.”

“Dat is half en half goed en half en half slecht.”

“Als we dat niet zien zitten we hier niet goed.”

“Het zit ook niet goed bij mij achteren in mijn hoofd.”

“Mijn taak is nog niet klaar. Al is het alleen maar om iemands hand vast te houden. Ik moet nog een paar mensen bijstaan voor ik sterf.”

“Mijn ouders waren zo arm als Job.”

“Wij zingen het nou maar mijn zusje lag echt in een oude sok. Ik rolde haar in een ouwe rok en legde. haar dan tegen me aan om warm te houden. We hadden ook niets.”

“Ik praat niet links! Dat wil ik niet!”

“Duidelijk hè! Maar ik ben ook altijd duidelijk!”

“Ik bleef niet bij mijn moeder maar bij een pleegtante. Heb ik de dingen geleerd.”

Opmerking: “Ik kom eraan.” *Antwoord:* “Je bent er al.”

“Ha! Daar ben je, je bent welkom!”

“Ik vind niet alles leuk, andersom!”

“Oh, ik ben te ijverig gegaan.”

“Ik was al dwars, ik ben geboren op 14-4-‘34.”

“Alle wallen zijn de smalle en alle dingen zijn de malle.”

“Mooi hoor op de wallen en mooi dat ze daar zijn.”

“Ach houd je niet van bloemen? Is niet erg, want je bent toch teveel weg.”

“Niet op de kruk zitten. Die zijn er genoeg en vallen er van af.”

“We have to say this: in hard times you have to see things are good. Rain is not falling or the sun is shining.”

“Sometimes you only can complain!”

“Jij bent er om mee te praten en te troosten.”

“In Nederland is het ieder voor zichzelf.”

“Er is iets in je levenswijze, die zegt altijd, je gaat weer terug naar huis. Er is geen andere boodschap die 't leven je meegeeft. Het is een lange weg. De geesten zijn op weg om me te halen. Laat de dingen hun beloop nemen. Hebben ze de waarheid gesproken?”

“Ik nou helemaal niet meer. Ik ben nu een slak. Mijn moeder was wel altijd bezig, die naaide veel, niet voor d'r eigen. “

“Wat je zelf weet, kun je geven aan anderen.”

“Ik ga afbreken, ik moet een plas doen.”

“Ik wil me nog steeds netjes aankleden, als een jong meisje.”

“Ik ben knap! Wist je dat niet?”

“Ik ben geliefd door mijn vader, geliefd door mijn moeder, geliefd door mijn kinderen. Ik hoor het morgen.”

“Ik heb mijn taal overal opgepikt, door elkaar gehusseld en mijn eigen taal van gemaakt.”

“Mijn vader had blauwe ogen mijn moeder bruin, ze hadden het keurig verdeeld.”

“Als je wijsheid hebt dan moet je dat delen en niet voor jezelf houden.”

“Ik ben altijd blij als ik jullie zie, dat mag toch wel.”

“U kent me nog van toen ik een puppie was.”

“Je ziet me overal bovenuit steken.”

“Hij is te zacht voor een man.”

Een bewoonster wil voor ze een knuffel geeft eerst haar mond afvegen: “Even de dweil erover.”

“Follow the leader!”

“Mensen worden hoe langer hoe knapper maar het kost je ook centjes hoor!”

“Mijn oma was echt heel, heel lief en zong altijd Frères Jacques voor me. Ze kwam uit het zuiden van Frankrijk.”

“In Indonesië waren de oma's lief. 'Tjoetjoe sajah' zei ze dan, dat betekend mijn lieve kleinkind. Kreeg je altijd te eten. Werd je verwend. Ze was altijd zo lief. Was net alsof je kind was. Ze was erg zuinig op ons. Zo lief en voorzichtig. Net zoals je een pop hebt en lief heeft. En opa keek maar die vond alles goed.”

“Ik ging kattenkwaad uithalen, was een stout meisje. Als meisje mocht dat niet! Ach, is niet erg als je stout meisje bent!”

“Om vier uur moest je altijd een bad nemen. Aangekleed zijn en netjes en dan pisang goring met thee en beschuit die kokkie had gemaakt.”

“Verschillende bananen in Indonesië. Speciaal voor bakken en na eten. Moet je altijd fruit eten! Elke dag! Verschillende soorten vruchten!”

“Kokkie is de hoofdpersoon in de keuken en daarnaast had ze haar hulpjes. Er was altijd genoeg te eten.”

“Opschrijven is helemaal niet erg, dan weet je hoe we hebben geleefd.”

“Gastrolie is een middel om je maag schoon te houden. Moesten we een keer per maand doen om je buik schoon te krijgen. Een keer per maand na het bad en dan flink naar achter toe. Was nooit leuk.”

“Altijd netjes doen. Je weet maar nooit waar dat goed voor is!”

“My body hurts so much I feel the nerves. It makes my head explode.”

“I miss the French language. It always feels like home.”

“Ik ben gedoemd hier te blijven maar mag wel overal naar toe gaan als ik avonds maar terug kom en niet buiten ga slapen.”

“Mijn mond en jouw mond en limonade ertussen! Zo hoort het op een feest!”

“Dan krijg ik verbeelding... Ach, ik weet niet eens wat dat is verbeelding.”

“Ik geniet altijd van alles.”

“Ik ben zo blij dat ik het nog gered heb om overgroot moeder te worden. Dat is toch wel apart.”

“Ik heb mijn spietjes laten knippen. Het zit weer in model.”

“Roti. Ik heb lessen gehad. Roti Hindoestaans. Koken moet je leren.”

“Moeder zette alles op het vuur en dan moest ik erop letten en oh wee als het dan aangebrand was.”

“Ik ben dankbaar voor alles wat goed is.”

“Eind van de middag kan ik niet meer assertief zijn dan kun je me beter neer leggen.”

“Rita Reys. Die zag ik regelmatig optreden in Haarlem. Ik woonde op de hoek van de straat.”

“Elke morgen voor ik naar school ging ik verkopen. Koek en chocola die mijn moeder zelf had gemaakt.”

“Morgens chocolade om te koken om te drinken op hun werk en in de middag koekjes.”

“Ik kreeg centen om in mijn spaarspot te zetten.”

“Een ondeugende glimlach? Dat weet je zelf nooit.”

“Met arme mensen gaat het altijd goed.”

“Het Zuid-Afrikaanse prachtige accent van mijn man komt van de zeelucht.”

“Ik ben een woeste merrie.”

“Ik moest thuis ook u zeggen. Ik had een deftige familie.”

“Ik zei; ‘zeg maar geen cheffin’. Dat deden ze schoorvoetend.”

“Waarom zou je hoogdravend zijn als je een hoge functie hebt. Dat hoort niet.”

“In de auto mag je ook niet roken. Dan zeg ik: ‘Roken eruit, niet roken erin.’

“Ik wilde altijd zonen. Nu heb ik 7 kleinzoons en is mijn dochter oma van een kleindochter. Dat klinkt zo raar.”

“Ik ben begonnen als jongste bediende en opgewerkt tot telefoniste.”

“Mijn vader heeft me letterlijk, maar niet hatelijk de deur uit gezwiept.”

“Je moet snel weer komen, want ik heb altijd de grootste lol met jou.”

“Hij heeft de schoonheid van een vrouw.”

“Het is voor mij een enorme afleiding dat ik ook eens kan lachen.”

“Het gaat altijd hard: gezelligheid.”

“Ik wou dat je er elke dag was bij ons.”

“Nu zeggen ze mavo, toen zeiden ze mulo.”

“Ik was verdwaald maar jullie hebben mij gevonden.”

“Dan krijg ik verbeelding... Ach ik weet niet eens wat dat is verbeelding.”

“We hebben het leuk samen omdat ik altijd leuk in ga op het plagen.”

“Als je maar ziet wat je verkeerd doet en dat dan ook maar kunt veranderen.”

“Het enthousiasme is niet erg hoog. Er moet iets omheen gebouwd worden.’

“Vanmiddag had ik nog gevoelens.”

“Jij hebt al je spullen al opgeraapt zie ik zodat je straks wat weg te geven hebt !”

“We maken samen lol, wederzijds kunnen we het dragen.”

“Dat herinner ik me, zoiets.”

“Mijn moeder deed dat vaak. Zij wel ja. Vijf uur, zes uur wakker. Dan weet je: de dag – dat is voor de grote mensen. Dat is normaal. We waren wel eens zes uur. Dat was laat. 'Niet later hoor, uit bed!' Wie werk heeft, moet doorsnee 's ochtends vijf uur op. Een uur lopen. Dat ze zeven uur op het werk waren. Dat hoort zo d'r bij, bij het leven.

“We hadden een keukenkachel die brandde voor het hele huis zo'n beetje. Ik ging altijd met koude voeten naar bed. Dan ging er een extra dek over – maar als we sliepen, haalde moeder het weg, dan ging het op een ander bed. Soms stopte moeder ons zo dik onder, dan haalde ik het weer los als ze weg was.”

“De jongens moesten heel erg apart, want dat mochten we nooit zien, hun ‘fluitketeltje’.”

“Dat is jouw mond, ik hou mijn eigen mond vast. Ik ga mijn oog naar die deur gooien – je bent een bloem voor mij hoor!”

“Mijn mond en jouw mond en limonade ertussen! Zo hoort het op een feest!”

“Was ze altijd maar zo schoon! Sorry hoor moest het even zeggen.”

“Als je zelf iets fout doet dat is het allernaarste. Je moet wel af en toe iets fout doen.”

“87 en geen rimpel te zien Zo was mijn moeder ook.”

“Een ondeugende glimlach? Dat weet je zelf nooit.”

“Ik heb het ook gedaan bij de kinderen maar af en toe moeten je ook los laten.”

“Elke zondag keek ik naar foto van mijn moeder. Ik zei tegen mijn vader wie is die mooie dame. Ik wist niet dat zij mijn moeder was.”

“Daar praat ik niet over dat is mijn eigendom.”

“Daar word ik altijd blij van als ik jullie samen zie.”

“Ik mocht er niet om lachen terwijl ik ontdekte waarom ik lachen moest.”

“Ze schrijft onleesbaar.”

“Één keer per maand zei mijn vader alles wat hij niet hoorde te zeggen, zaten wij met tranen op onze wangen van het lachen, de hoofdonderwijzer dacht er anders over.”

“Dat het gevoel van de mensen onderling nog zo hecht kan zijn.”

“Je komt niet altijd waar het prettig is, proberen aan te passen, lukt niet altijd.”

“Juist om persoonlijk dingen goed onder woorden te brengen is moeilijk.”

“Ik heb de moeilijkheid dat ik niet lezen en schrijven kan, omdat ik niet meer kan lezen kan ik ook niets vertellen. Kon ik maar een krantje lezen.”

“Soms kijk ik naar boven, dan zie ik wat het is en soms zie ik het niet.”

“Je had oom en tante en als ze oud waren ze opa en oma. Tante is je tante. Groet je oom groet je tante. Dan wist je dat je het je oom of tante was. Soms werd de naam erbij geschreven.”

“De kaaiman bleven midden in het water. Wat ik gezien heb met mijn eigen ogen. Wat ze zwommen en breed waren.”

“Tuurlijk was ik bang. Ben altijd bang voor alles.”

“Je zag die mensen en toen mocht je ineens ook mee doen. Was je komisi da botrie. Was je volwassen.”

“Komisi da botrie. Dan mocht je overal gaan koken maar moest je wel goed kunnen koken!”

“Keti koti. De eerste juli. De oude mensen wisten dat je vrij was geworden van slavernij. De jonge mensen niet.”

“De kinderen van kindsbeen af leerden dat.”

“Casave bojo. Surinaamse cake voor Keti koti.”

Koninginnedag..Koningsdag...Kroningsdag....

“Volgende week is het een speciale dag. Een prinsendag!”

“Mooi. Een liedje zingen voor de koning.”

“Een religieus lied voor een koning, ‘Heer ik vraag aan u genade’”.

“Nee, het moet zijn: ‘Wilhelmus van Nassouwe, ben ik, van Hollands bloed’. Want ik ben niet Duits.”

“Oranje? Er was feest en hebt een vrije dag. Je hebt geen regen je hebt de zon. De jongens komen voor een feestje. Duurt wel een tijdje. De vlaggen hangen wel uit. Buiten bij elkaar was het goed.”

“Leuk ! Een koning.”

“Als hij dood is krijgen we prinses Amalia.”

“De dochter van Maxima draagt mijn naam: Amalia. Die is naar mij genoemd.”

“Ik heb met Claus en Bernard gedanst. Ik ging overal met de familie.”

“Prins Bernard is altijd leuk geweest.”

“Ik ben ook bij koningin Wilhelmina geweest. Pepermunt gemaakt.”

“Mijn man was bij de marine. Zo heb ik Bernard leren kennen.”

“Ik heb Bernard leren kennen door mijn werk, als doorsnee oude man.”

“Gewoon op straat sprak ik ze aan, ze waren gewoon.”

“Ik was bij mijn moeder, die werkte voor hun.”

“Ik heb bij Juliana gewerkt. Bij de prinsen familie.”

“Naar de Dam. Alle straatjes door. Heel fijn. Mijn hand in moeders hand.”

“We hebben een brief van de koningin gekregen. We zijn al 65 jaar samen. Altijd als een klont samen geweest. We zijn zo verbonden.”

“In je gedachten moet je kunnen schuilen.”

“En toch als u dat allemaal vraagt en verteld dan heb ik een hele middag herinneringen dan weet ik nog goed allemaal.”

“Die herinneringen blijven altijd. Ik droom er zelfs van.”

“Ik hou van Holland: speciaal voor mijn moeder.”

“Mijn opa? Die zat me achterna met de stok. Vanwege mijn kattenkwaad.”

“Ik ben een Mokumer.” *Antwoord:* “Ik ben Jordanees.” *Wederantwoord:* “Zij is een ethische Nederlandse.”

“Hiep hiep hoera. Wie hiept verder?”

“De Mosselman. Die ken ik goed. Liep hij langs het pad en liepen we mee. Dat zijn hele goede herinneringen.”

“De mosselman kwam op straat maar ook die is uit de mensen hun hoofd verdwenen. Die kwam de straten door. Kon je een kilo kopen als je geld had.”

“Ik was zo klein dat ik dat als klein kind op de stoep deed. De mosselman doen.”

“Afspraken zijn er om vergeten te worden. Blijf nog een uur.”

“Half elf een rondje lopen. Straalde toch veel levendigheid en gezelligheid uit.”

“Ouderwets? Het is menselijkheid. Dat mensen onderling leefde. 9 uur naar school 12 uur thuis. Dat bracht de mensen bij elkaar die levendigheid.”

“De jongens waren een balletje aan het trappen de meisjes aan het tolleren met een zweep. Levendigheid op de straat.”

“Sorry hoor, dat deze woorden uit mijn mond zijn gevallen.”

“Je maakt veel mee in het leven. Je hebt wonden die blijven hangen.”

“Thuis? Dat is voor mij Indië.”

“Jikkemiennes, zijn stroopwafels.”

“In gedichten spreken ik? Dat is een feeling. Ik luister naar mijn hoofd en zeg wat ik hoor.”

“Mijn tweede stem was per ongeluk.”

“Als je alle liedjes steeds herhaald dan kun je wel bezig blijven elke week!”

“Geloofsliedereren zingen als je niet gelovig bent? Dat kan toch niet!”

“Als mijn vader wel eens een visdag bedacht voor mij dan gingen we in een bootje varen.”

“Mijn handen zien eruit als die van mijn opa. Opa was lief. Mijn vader had wel lieve handen. Niet groot, dat viel wel mee.”

“Oma zag er altijd gerimpeld uit maar was wel lief. Het was een en al gezelligheid en liefde. Ze was lekker bijdehand.”

“Opa hebben we maar weinig mee gemaakt. Die leefde veel korter dan oma. Dat is weg.”

“Ik gaf vader altijd een arm, dat was goed natuurlijk. Het was voorbeeldig goed.”

“Het was echt ouderwets als je terugdenkt.”

Kleine kinderen hebben vaak een eigen knuffel, maar vroeger was dat helemaal niet zo gewoon. Ook het knuffelen tussen ouders en kinderen was niet zo gebruikelijk in vele gezinnen. Knuffelen kan fijn zijn, maar niet iedereen houdt van knuffelen! Onze bewoners vertellen erover

“Mijn vader en moeder die zag je enkel als er iemand jarig was elkaar een kus geven en met Nieuwjaar, voor de rest niets. Ik heb ze nooit zien zoenen, nee, nooit.”

“Mijn schoonmoeder ook niet. Je mag van dooie geen kwaad spreken, maar ik heb nooit gezien dat ze een van die kinderen of haar man een zoen gaf. ‘Dat gelik’, zei ze dan.”

“Ja, dat zei mijn vader ook. Oh, schei uit. En als het op de televisie was later, dan zei hij: ‘Oh god, begint weer, koppen kluiven’. Ja, we waren het niet gewend.”

“Ik ben opgevoegd door niet echte ouders (pleegouders), veel werken, niet knuffelen, ik kreeg wel alles wat ik nodig had, maar geen knuffels.

“Ik hou van mijn kinderen knuffelen, mijn ouders ook, die hebben het doorgegeven.”

“Ik werd niet geknuffeld door mijn ouders, ik hou er wel van, maar door wie? Door mijn kinderen.”

“Ik hou niet zoveel van knuffelen, mijn kinderen wel. Je gaat met ze werken, niet knuffelen.”

“Met een knuffel spelen: de hele dag, met bedtijd gaan ze mee. Dan komen de kleine kindjes zingen.”

“Mijn vader was me dierbaar. Denk nog elke dag, hoe hij praat, ik hoor het niet meer. Huil nog elke dag, als ik wakker ben droom ik al van vader, dat is mooi. Mijn vader was vrolijk, hij was vrij met ons, ik kreeg graag een knuffel van hem.”

“Ik droom er nog wel eens van, dat je niet zo (knuffelen) mocht doen.”

Muziek is voor de meeste mensen een vertrouwd en belangrijk onderdeel van het leven. Het wordt steeds vaker ingezet om te activeren, herinneringen op te halen, emoties een plek te geven en groepsgevoel te creëren...

“Tante Julia wordt 80 jaar. Vijfendertig trompetten zijn betaald. Daar komt die trompettist die daar speelt. Heb ik vier maal trompetten gedánst.”

“We zingen eigenlijk een wintilied. Je mag vrij zingen.....dit is wat men zegt die kerkelijke lied.”

“Ze zit helemaal achteraan (*in de kerk*), maar voorin hoor ik haar stem. De priester zegt: ‘je mag tante nooit thuis laten want ze zingt zo mooi in de kerk. ‘Je moet d’r niet missen. Je *kan* d’r niet missen.....”

“Ze zingt mooi! Ze is een beetje ontredderd, maar ze kan mooi zingen!”

“Vanavond ga ik net zo die liederen dromen.”

“Als we thuis zitten, *dan* heb je een koor!”

“Ze heeft me nooit kunnen missen, met mijn stem in de kerk.”

“Laat je niet kennen. Zingen!”

“Hè kijk: de gitaar! Muziek! Geweldig dat ik jullie zie!”

“Music takes away the boredom in my life.”

“Ach, eigenlijk heb ik alles al geluisterd wat er te luisteren valt.”

“Kun je nog zingen? Begin dan aan het eind van het lied.”

“Door die val onthoud ik maar een paar regels. Verder niets.”

“Singing is how the voices mingle together, beautiful voices so other can enjoy it and blend together.”

“Ik ben schor en moet nog zingen ook. Dat is een zware taak hoor! Ik heb een schorre keel.”

Op 21 maart is de lente weer begonnen. Ondanks de kou buiten doet de zon onze bewoners zichtbaar goed. Een bewoner vertelt enthousiast over de bloemen die uit de knop komen, ze zegt: “Ze zitten er gewoon, het lijkt wel alsof ze iets vertellen, lijkt wel alsof ze zeggen: kijk eens hoe mooi ik bloei!” De lente roept fijne, warme herinneringen op met respect voor de vogels en de bloemen.

“Voorjaar! Je voelt het al een beetje, vind ik wel.”

“Vogels! Floten altijd! Luisterde naar ze, luisterde, praatte met ze.”

“Even met ze praten, leek het net of ze terug praatte. Als je niet van beesten houdt dan doe je dat niet.”

“Prachtig die natuur; ze praten ook tegen elkaar hoor!”

“Heel leuk, met plezier ging je naar je werk, kwam de reiger over: tjirp, tjirp: “he, die jongen!”

“Ik wel, ik was wel soms stout, bloesemtakken plukken, net als de jongens.”

“Jonge dieren van allerlei aard, je kon ze aaien, je kon ze naar je toe halen!”

“Ik ben niet zo van tulpen, wel van rozen! Prachtig zo mooi die uitkomen.”

“Rozen! Ze ruiken ook zo lekker, ze zijn zuiver.”

“Van bloemen heb je altijd plezier, je moet ervan houden, zo gezellig.”

“We zagen gisteren vergeet me nietjes prachtig! Daar kun je uren naar kijken, zo mooi!”

“Ik had een tante in Deventer, die had een heel plaatje met hortensia’s, rode, blauwe, groene, wat ze maar te pakken kon. Als ik er naar toe ging, in de verte rook je het al!”

Geloof en zingeving. ...ook als je ouder wordt blijft het belangrijk..

“Ik bid voor gelijkheid allemaal voor elkaar en met elkaar.”

“Je moet geloven anders heeft het geen zin. Anders zing je het, als je het niet gelooft dan zingt het niet.”

“Mijn vader en moeder waren hele voorbeelden voor ons. Anderhalf uur lopen 's ochtends naar de kerk, vóór we de dominee zagen.....”

“Alles wie daar bij me was, zijn leuke mensen. De katholieke mensen ook, dan leer je van a tot z.”

“Ik hoor nu voor het eerst pas over heilige eerste communie.”

“Ik stond naast mijn vader en moeder met een hoed op met mijn eerste communie.”

“Alle Surinaamse zijn van de kerk en het geloof. Iedereen heeft zijn eigen manier en eigen gemeentes.”

“Ik steek regelmatig een kaarsje aan voor gezelschap van mijn moeder. Dat leer je vanaf jongs af aan.”

“Als ik een kaarsje aansteek komt de betekenis er vanzelf bij.”

“Kattenkwaad uithalen: zachtjes praten tijdens de dienst. Dat mocht niet. Dat komt ineens zo op borrelen.”

“Boerengemeente: is een geloof van de protestante kerk.”

“Een lichtje aan dat doen wij vaak. Zeg ik eerlijk voor de Here God.”

“Bij de katholieken is dat zo. We gaan vaak naar de kerk. Het boek doorlezen. Voor het bidden als we in de ochtend naar de kerk gaan. Dan zingen over wat we hebben gezongen.”

“Thuis als er mensen in huis komen. Christelijk. Een kaarsje is leuk. Het geeft iets. Ik heb ook vriendinnen van de kerk en een poosje ben ik niet geweest dan hoor ik ze op straat. Ben je weg van de kerk. Maar ik heb ze uitgelegd wat Creools betekend met het geloof.”

“Zingen is altijd een beetje bidden. Als we naar de kerk gaan is dat altijd een beetje bidden. Om onze lieve heer te bedanken. Dat moet ook gebeuren.”

“Ik hou van de sneeuw, ik ben uit Suriname gekomen voor de winter.”

“Ik hou van de kou, dan slaap ik onder een dubbele deken.”

“Ik ben te oud voor de sneeuw om sneeuwballen te gooien.”

“De sneeuw is een beetje aan de late kant vind ik. Of ben ik abuis en is de lieve heer in de war?”

“Oh, dat is de eerste keer dat u me een kus geeft! Dat heeft u nog nooit gedaan. Worden de anderen niet jaloers?”

“Als je eenmaal van wat houdt, dan moet je het waarderen.”

“Verliefd ? Ik denk het wel maar dat was lang geleden.”

“Als een man die niet lonkt is het een sul.”

“Tuurlijk lonk ik de hele dag, we hebben toch niets anders te doen de hele dag.”

“En een man lonkt niet naar elke vrouw, maar alleen als ze leuk is.”

Mantelzorger: “Ik lonk naar mannen om ze hier mee te laten zingen.”

“Elke man heeft het recht om te lonken.”

“Een zoen? Daar ben ik niet van, maar wel als u een leuke man bent. Dan mag hij me echt zoenen.”

“Ik zei altijd: ‘Klaasie Pauw ik hou zo van jou’. Zei mijn moeder: ‘Dat mag je toch niet doen’. Zei opa: ‘Ach laat haar toch’”.

“Terang boulang: Hij durft te zweren, maar hij is bang voor de dood. Dat verliefde paartje.”

“Belangrijk in een vriendschap is: liefde, liefde, liefde.”

“Terang boelan: die heren zweren van alles maar je moet ze niet geloven. Ze willen gewoon het meisje hebben.”

Vraag: “Gaat u mee?”

Antwoord: “Als ik maar niet hoeft te trouwen!”

“Ik heb nog een uur verhalen.”

“Ik begin een oude bokkin of geit te worden.”

“Ik heb me voorgenomen: ik blij vrolijk en maak haar ook aan het lachen.”

“Je hebt een leuk beroep, echt waar. Ik wou dat ik het kon.”

“Ik maak gekheid op een nette manier.”

“Als hadden komt is hebben voorbij, zei mijn moeder vaak. Vroeger bv. bij een gebakje dat op was.”

“Als iemand zei: wacht even, even geduld. Dan bleef ik stil staan omdat ze hun hersenen nodig hadden om te denken.”

“Ze zit maar te schrijven i.p.v. haar gitaar te pakken.”

“Humor en grapjes maken houdt je jong van binnen.”

“Zeg niets! Ik droom!”

“Ik heb van alles gedaan in mijn leven en nergens spijt van en kijk er graag op terug.”

“Ik ging wel eens klimmen in boeken, dan konden je schoenen ook niet slijten.”

“Familie was mijn hobby, gingen we mee op.”

“Ga nooit te hoog, want je moet ook weer naar beneden.”

“Wat jammer dat je gaat, ik had nog veel meer verhalen.”

“Vroeger was zingen tekenen en gymnastiek een uur lang verplicht op school. Dat was zo leuk.”

“Dit boek is verkeerd. Dat begint beneden en eindigt boven. In Nederland mag alles hè.”

“Dit soort dingetjes kwam toch in mijn hersenen voor.”

“Gezelligheid kent geen tijd en de hebben we hier mooi opgenomen.”

“Schuilhokkie spelen was altijd zo leuk. En bokbokberrie. Allemaal achter elkaar staan. Allemaal spelen. Half twee weer naar school. De directeur keek of je wel netjes was anders werd je naar huis gestuurd.”

“Meester Vos, een hele fijne man. En meester Scholten. Hij kwam uit het noorden. Een strenge leraar. Als je daaraan terug denkt dan hebben wij nog een goede schooltijd gehad. Anders kreeg je honderd strafregels.”

“De Marnix school. Ze hebben ons toch wat gebracht dat je verder kon gaan. Ik kreeg van mijn ouders dat ik de mulo kon doen. Dat was één gulden per week. Mijn broer kon de HBS niet doen koste 2,50 per week, dat was te duur. Hij is wel directeur geworden. Ja, als de wil maar aanwezig is.”

“Je liep alles vroeger.”

“Als mijn broer genoeg geld had gekregen gaf hij altijd aan mijn moeder.”

“Het is altijd leuk om herinneringen op te halen en erover te praten.”

“Ik verkocht vis voor hem, dan zei hij: ‘ik kom binnen het uur terug.’ Maar hij had een buitengewoon grote dorst dus kwam altijd later terug.”

“Ik hield mijn moeder vast aan haar vastgesteven rok en dan gingen we samen boodschappen doen.”

“Je zat zo hard te kakelen dat ik bijna weg wilde rennen.”

“Wat een mooi lied. Had het nog nooit eerder gehoord.”

“Waar is het bier? Dat hoort bij het zangwerk.”

“Mijn man ging heel vroeg bij de marine. Hij heeft zeker een half jaar gehuild. Hij verliest niet mij alleen maar ook zijn broers en zijn moeder, dat is nog erger. Hij was 17 jaar!”

“Dit is nog net te lezen, dit gedeelte.”

“Ga je zingen? Moet ik weg? Niet? Dan hoef ik geen liedje te horen.”

“Daar in Zeeland ben ik in de oorlog naar heen gemoeten. Daar heb ik gewoond en daar heb ik geleefd. Daar was het goed en veel verdriet. Maar dat telt niet.”

“Je moet je tranen drogen en doorgaan. Niet wachten en omkijken.”

“Ik heb een idee, maar het moet nog gevuld worden.”

“Staat het in het boek? Nee? Je moet alleen zingen wat in het boek staat.”

“Je moet dat lied vast in je kop hebben” (toen onze mop een mopje was).

“Nina bobo dat zongen ze overal Sumatra, Java. Dat is het bekende lied. Dat is het baboe lied.”

“Indonesië. Dat is niet een land. Dat is een heel traject. Java, Sumatra, Celebes, Borneo, Makasar en dan zijn er nog de kleine Soenda eilanden.”

“Geestelijk verzorger? Geestelijk ben ik helemaal verzorgd.”

“Ik ben niet zo van de zware liedjes.”

“Dat u hier komt met de gitaar. Dat is geweldig.”

“Je geeft je helemaal over als je oud bent. Als je 90 bent. Ben je niets meer waard. We zijn te lang op de wereld.”

“We zijn zelf persoonlijk niet in de stemming.”

“Ik ben 89 en ik ben afgeteld als het ware. Ik hoor bij de groep mensen die ze hebben afgeschreven als het ware.”

“Het zijn strepen op mijn handen.”

21 januari is het de ‘Dag van de muziektherapie’. Daarom juweeltjes over het effect van muziek...

“Muziektherapie, daar leer ik echt iets bij, wat muziek met me doet.”

“Een korreltje zang, wij zijn de korreltjes en de zang is ons stemmetje”

“Van veraf klinkt het beter dan dichtbij.”

“Cowboy muziek. Leuke muziek. Aparte muziek.”

“Zingen is leuk, muziek brengt het hart naar boven en denken we verder samen aan goed leven en dat doen we dan ook allemaal samen.”

Over muziek: “Het geeft het leven weer effect, dan geeft het.”

“Muziek is muziek of het nou Frans is of Spaans is als het maar goed er uit komt.”

“Er zijn wel haakjes natuurlijk maar het blijft muziek.”

“Dat is een lied waar heel veel verkoudheid in zit.”

“Hebben we dat al gezongen? Gaat het allemaal zo snel?”

“I don’t make music, I’m a good listener.”

“Het blijft leuk! Dan denk ik: ‘Ha, daar is de piano weer!’”

“Someday I come and play the piano.”

“Ik ben een raar mens. Ik kan normaal gesproken niet zingen maar hier wel. Mijn moeder zei altijd zing dan! Maar kwam er niets. En hier komt het er zo uit! Weet ook niet hoe het komt.”

“Dat klassieke muziek daar zit bijna geen melodie in is allemaal gepingel.”

“Kom recht voor me staan dan heb ik je recht in het vizier.”

“Waar ga je heen? Ik zag je zo scharrelen en dacht dat je weer de benen zou nemen.”

“Onze ziel is meer waard dan al het andere.”

“Jezus kan niet in het Nederlands of Zuid-Afrikaans praten alleen in het Engels.”

“Ik moet dan wel even kijken wie er van de familie aankomt hier.”

“We zijn mensen onder elkaar en we leven met elkaar.”

“Ik was niet christelijk maar ik geloof In waarde zijn met elkaar. Goed samenleven. Geen oorlog mag ontstaan maar vrienden met elkaar en dat gunnen het leven met elkaar.”

“Mooie woorden heb ik op school geleerd op de Prinsengracht school.”

“De mensen zijn niet zo mooi en lief, ze werken er hard voor. Zo moeilijk is het leven. Heel moeilijk. Wat is een mens, ach ik ben niet beter.”

“Dan denk je terug aan je jeugd toen je nog op school zat. Dat was gezelliger dan nu dat je oud bent.”

“Het is wel veel die tranen van mij. De meeste familie is al gestorven. Ik ben ook al oud. Ik ben de oudste.”

“Ik vind het mooi dat je zoveel op je ziel hebt. Je brengt genoeg op. Het was mooi het werd bij elkaar getrokken het brengt genoeg op.”

“Mijn wijsheid gaat langzaam weg zakt steeds dieper weg.”

“Ik weet niet eens meer hoe ik heet.”

De kersttijd maakt veel los bij de bewoners. Reflectie over het geloof, samenzijn, kerstbomen, cadeaus, samen zingen...maar ook over hoe het zou kunnen zijn in de wereld, vrede overal....

“Kerst werd in de gymnastiek zaal gevierd. Die had een lekkere vlakke ruimte. Kon je met blote voeten in. Dat was lekker.”

“Het was de gezelligheid die uit het feest kwam. We waren niet bepaald gelovig. Totaal niet. En het snoepgoed dat erbij hoorde natuurlijk.”

“De sfeer en de uitstraling dat sprak me aan als kind.”

“Een kerstboom was er altijd. Die ging je altijd versieren. Het was stemmig. Het was een zalige tijd.”

“Je merkte het op straat. Rustig, een stemmige sfeer.”

“Wij hebben andere woorden daarvoor (bij stille nacht).”

“Kerstliederen. Thuis. Ik hield ervan. Het kon me niet schelen hoe laat of te vroeg maar ik deed het.”

“Vooral de tekst en de melodieën.”

“Je was er met je hele ziel bij het was vredig.”

“Mooi van kerst? Alles, als het maar van god komt.”

“Dan aten we pom en pastei en werd er gebeden aan tafel.”

“Dan zag je zondagmorgen aan de ene kant van de kade de ene kant op de katholieken en de andere kant op de protestanten.”

“Met kerst voelde je niet de verschillen maar dat je een was. De mensen bij elkaar waren een sfeer.”

“Dat waren plechtige liedjes die imponeerde je, dat trok je.”

“Kerstmorgen moest je rustig zijn want vader sliep nog. Als hij wakker was dan wad hij graag bij ons. Heerlijk!”

“De eenheid dreef naar je toe.”

“Mijn moeder kleepte ons mooi dan gingen we naar de kerk.”

“Ik ben vroom opgeleefd. Ik ben rooms-katholiek. Dat is heel mooi voor ons.”

“Die versjes hoor je bijna nooit meer. Ik vind het fijn dat we dat nu even kunnen doen.”

“Het kerstfeest begint al met de eerste advent. De eerste heilige dag was de eerste. En de vierde advent, dan begint eigenlijk het kerstfeest.”

“We aten pom! Er werd lekker gegeten en gedronken.”

“En de eerste kerst gingen we allemaal naar de kerk. En dat was echt heilige, heilige dagen.....dan kwam echt de heilige kerst, dat was een echte kalender, een heilige kalender, daar werd iedere dag iets af gehaald. Dat mochten wij als kinderen heilig doen. Iedere dag mochten de kinderen het deurtje opendoen, dan kwam de heilige Jozef, Maria er uit.”

“Dat is eigenlijk drie, vier dagen langer. Dat blijft maar door. De tweede kerstdag kwamen de cadeautjes. Na de kerk. Dan was haast iedereen in de kerk. En opa en oma bleven thuis. Die maakten het kerstbrood klaar. Dan stond de koffiepot op de kachel. Het was echt heilig, heilig kerstavond.”

“Bij ons thuis: wij halen de kerstbomen zelf uit het bos. Mijn vader gaat dan een week van te voren in het bos. Dan zoekt hij de mooiste boom uit en dan zet hij een kruisje onderin. Mijn vader gaat dan vijf uur, zes uur naar het bos.”

“Halleluja hoort bij Pasen en Gloria hoort bij kerst!”

“Stille nacht is een van de mooiste liederen. Ik heb hem op 5 jarige leeftijd geleerd van mijn moeder en ik heb het weer geleerd aan mijn kinderen.”

“Het was altijd mooi met kerst. Mijn moeder hield ervan. Ze zei dan 1,2,3 zingen maar.”

“Een beetje versieren.”

“Veel zingen.”

Bijna vijf december, vol verwachting klopt ons hart... Sinterklaas, elk jaar weer een bron van herinneringen en verhalen waar de bewoners geen genoeg van kunnen krijgen om over te vertellen....

“De mensen grappen niet met Sinterklaas. Ze zijn allemaal één.”

“Als Sinterklaas komt dan geloven we er allemaal in.”

“We gaven Sinterklaas ook lekker te eten. We hadden hem ook uitgenodigd.”

“Jawel. Ik vond Sinterklaas leuk. Was ook bijzonder hé.”

“Hij kwam aan achter het centraal station.”

“Ik was toen zware Piet.”

“De aankomst was onvergetelijk. Het was een hoogtepunt waar je weken, dagen uren naar uit keek. Dan was je als kind echt in verwachting.”

“Kerst was niet zo bijzonder als Sint. Sint was uniek.”

“En dan ‘s avonds je schoen zetten en vroeg je bed uit om te kijken wat erin zat.”

“En allemaal pakjes maken. Hele rare pakjes, dat ze niet zagen wat er in zat. In de etalage. Dan zaten we voor de etalage te kijken. In de Jordaan, daar had je allemaal winkeltjes en die waren allemaal versierd van Sinterklaas. Geen gedichten – daar waren we te jong voor.”

“Iedereen krijgt toch wat!”

“Marsepein – o ja, heel veel. Van die en van die. Mijn moeder had twee zusters en die brachten ook altijd wat. 'Voor Rietje.' Het was allemaal voor Rietje.”

“Er zat af en toe wat in je schoen.”

Was ik zwarte Piet geweest en moest moeder me afschminken, dat was een heel karwei! Had je beter Sinterklaas kunnen worden.”

“Het was een hele andere tijd. Het was toen vreugde en was beweging. Je wist niet meer wat je deed.”

“En Jamin was hofleverancier.”

“Het hoeft niet veel te zijn hoor. We krijgen wel eens gewoon een stukje marsepein. Of een wortel. 'O, verkeerd neergelegd zeker', zei mijn moeder, 'dat is voor het paard.' Gingen wij gauw op zoek naar een paard.”

“Het was romantisch. Je wilde het niet doorhebben.”

“Thuis. Van thuis. Van mijn ouders. Een hele grote zak met pakjes. Allemaal om tafel. En om de beurt een pakje. Wij waren met z'n zevenen. Met m'n ouders mee negen.”

“Een pop, een grote pop. Ik had ook vijf broers en ook een zuster. En allemaal gaven ze geld aan mijn moeder, om cadeautjes te kopen.”

“Die kinderen, ze maakten het zo groot.”

“Dit van de Sint, dit, dit, o we kregen het hoor.”

“Geven en nemen, zo was het hoor, eerlijk.”

“Ja, snoep, en mooie letters, die werden zo op de ... en dan moest je dat opnemen. En als je geluk had dan kreeg je een mooie. Dan was je heel blij.”

“En tante had altijd wel een mooi popje voor je. Ja, iedereen was tante.”

“Sinterklaasliedjes zingen doen we niet. We zijn volwassen.”

“Sinterklaasliedjes, die horen erbij!”

“ ‘Sinterklaas is jarig’ heeft een mooie wijs. En ‘Wie komt er al jaren’ ook.”

“Op 5 december ging mijn vader altijd naar de kelder en haalde dan een grote zak cadeautjes naar boven.”

“Op 6 december kwam hij.”

Vraag: ‘Wat vind u lekker in uw schoen?’ Antwoord: “Zwarte piet!”

“Sinterklaas, dat zit in ons hé.”

“Ik heb de Sint ook wel een handje gegeven. Was leuk. Mijn man werkte bij de bank en daar kwam hij. Hij was dus zo bij de hand.”

“We hebben het met de jongens altijd leuk proberen te maken. December. Een leuke maand. Met kerst ook.”

“Wel, ik heb hem niet gezien op zijn paard zien rijden. Maar kwam zo af en toe spelen met de kinderen en dan ging hij weer terug.”

“Sinterklaas: Heerlijk zuiver Nederlands.”

“Intocht: lang geleden lang achter mijn rug.”

“Ik heb voor zwarte piet gespeeld. Ik zat in de hogere klassen en dat deed ik wel. Het werd me toebedeeld en ik moest er wel aan wennen. Je had naast je staan die Sinterklaas. Dat vonden de kinderen mooi.”

“Mijn man speelde voor Sinterklaas met een mooi gehoord pak aan. Maar op school was er een buurjongen die zei: ‘Dat is oom André.’”

“Ja, dat doen ze alleen bij Sinterklaas niet bij de kerstman.”

“Echt gezellig kinderfeest. Heerlijk. Cadeautjes.”

“Ja, dat waren echte kinderjaren!”

“Pepernoten, opsnoepen zeg maar. Dat is geen eten meer maar snoepen.

“Pure chocolade. Dat moest je echt afknijpen. Kleine stukjes tegelijkertijd. Dat sneden de ouders dan af. Dat maakte het verteerbaar, dat is wat ouders doen.”

“Ondeugd hadden we toen ook al diep in onze bloedvaten.”

“Het mooiste kinderfeest wat er was, daar kon het kerstfeest niet tegen op.”

“Sinterklaasliedjes: mijn moeder leerde ze me allemaal grotendeels.”

“Ik kreeg iets kleins in mijn schoen, dat was gelovig en klein.”

“Dat was het meest spannende gevalletje van Sinterklaas, daar begon het mee.”

“Onbegrijpelijk hoe dat kwam: met paard en al, hoe dat over het dak en schoorsteen ging.”

“In die tijd was Jamin ook sterk in kleine surprises voor in je schoen. Een goede kinderbeschermmer. Hele kleine dingetjes.”

“Er ging bij mij ook wat wakker te komen.”

“Hoe heet de vrouw van Zwarte Piet? Zeurpiet.”

Tijdens de herfst zijn er allerlei dieren te zien...dan komen de mooiste verhalen naar boven...

“In de natuur, veel geleefd, veel gezien, veel gevoelt hoor. Dat komt uit je eigen.”

“Die grote vieze zwarte slakken. Die waren een beetje lelijk maar we hebben ze gewoon laten gaan. Maar ze glimmen van de spieren.”

“Egel? Moet ik heel eerlijk zijn: nee. Als het in de tuin liep zei mijn moeder pak het op en zet het weg wat moet je met zo'n ding.”

“Vanuit eigen gevoel hebben we altijd naar beesten gekeken. Niet omdat moeder het zei of zo.”

“Duiven blijven hier. Dan houden ze van Nederland.”

“Slak: die zijn gewoon op iets uit.”

“Slak, zo opgepakt en in het gras gelegd. Dat hebben we van thuis uit geleerd. Wat op de grond loopt laat je lopen.”

“Slakkenhuisjes! Nam ik ze mee naar huis en zette ik ze in een doos konden ze daar rond lopen. Maar geen kwaad doen!”

“Wat waren die slakkenhuisjes mooi getekend en hoe ze erin, erop en eronder liepen. Gewoon een wonder.”

“De grond is voor de dieren en wij zijn om te lopen.”

“Op een kerkhof zie je veel slakken. Op een graf. Ontzettend veel. Daar hebben ze de ruimte.”

“Ieder dier op zijn wereld heeft zijn eigen aardigheid. De slak met zijn kriebels. Zo langzaam hé, maar zo mooi.”

“Je moet erom heen lopen. Zij lopen langzaam en wij lopen snel.”

“Een duizendpoot die mocht niet in de tuin. Als buitenkind was ik er helemaal niet van bang.”

“Duizendpoot: Als kind wilde ik ze tellen maar het kwam er niet van.”

De herfst is gekomen, de blaadjes vallen op de grond, het roept bij bewoners verschillende gevoelens op....

“Herfst, het is me allemaal gelijk. Ik heb geen voorkeur. Onze lieve heer heeft alle getijden geschapen zodat we ze allemaal kunnen benutten.”

“Als de blaadjes gaan vallen gaan de mensen anders denken. Dan gaan de mensen denken het is niet goed.”

“Ik huil als het herfst wordt, dan vind ik het jammer dat die blaadjes af vallen.”

“De herfst is mooi. Er is geen enkele kleur gelijk! Alle kleuren komen terug en alle kleuren groen.”

“Appels en peren, die horen bij de herfst. Stoof peren, die maakte mijn moeder.”

“Herfst? Ik vind het geen lekkere tijd. Vroeg donker, laat licht en koud.”

“Ene kant wel andere kant niet. Er komen soms moeilijkheden.”

“De bladeren zijn zo mooi.”

“De mensen trekken het zich aan als het herfst is.”

“Herfst? Ach, je went eraan.”

“Ik vind alle getijden leuk.”

“De wind. De regen.”

“Ik houd meer van de zon. Het licht dat opkomt.”

“De herfst vind ik prachtig! De mos die eroverheen komt. Mooie bomen alles even mooi. De volgende keer wil ik er wel over praten.”

“Moeder breide handschoenen en kousen tot aan de lies.”

“Die herinneringen blijven altijd. Ik droom er zelfs van.”

“Mijn moeder noemde ze ‘straat majoor’ omdat ze zoveel wandelde. Iedereen noemde haar zo.”

“Mijn moeder noemde mij ‘straat madrijn’ omdat ik zoveel op straat was.”

“We liepen op de bospaadjes in plaats van op de weg. Je had een hoofdpad en een klein pad. Moesten we thuisgekomen weer schoenen poetsen voor de volgende dag.”

“Ik hou van de Jordaan. Daar ligt mijn hart nog van open en gaat er nooit uit.”

“Vlissingen, Middelburg en Goes. Allemaal goede mensen! Niet dat ik zelf goed ben maar daar zijn ze goed.”

“Je mag alles opschrijven over Zeeland.”

“We plagen allebei en dan schieten we allebei in de lach.”

“Het is zo lang geleden daar kun je niet altijd bij stil blijven staan.”

“Heb ik hele mooie dingen gezegd? Misschien ben ik wel een professorin.”

“Ik weet nu al niet meer wat ik gezegd heb.”

“Met elkaar moesten we leren van soeur.”

“Ik kan het allemaal niet opnoemen ik ben geen zwemmens. Ik kan het niet.”

“Wat je denkt dat je kent krijg ik van hun over. Dat was gezellig.”

“Soeur, ik hield van ze.”

“Je moet voor alles zorgen, en dan gingen zij het weer overnemen van me.”

De dood is vaak te gast in onze huizen. Bewoners kunnen erg met de dood bezig zijn en willen er dan graag over praten en gevoelens uitwisselen. In de ontmoetingsgroepen zien we hoe deze gesprekjes helpen om onrust om te buigen naar rust en de angst uit de huiskamer weg te jagen.... Dit is wat bewoners zo al te zeggen hebben over dood gaan:

“Over de dood nadenken doe ik niet omdat ik gezond ben.”

“Door de tijd geweest zijn we dankbaar dat we op hoge leeftijd nog bij elkaar zijn. Aan alles zit een begin en einde. Alles mag nog zo mooi zijn. Eens zal de tijd komen dat het weg is.”

“Ik denk dat ik gemakzuchtig ben omdat ik er niet over nadenk.”

“Het is een gevoelskwestie als het ware, kun je jezelf ermee verenigen.”

“Maar je weet, dat is een zekerheid voor je: dat je een hoge leeftijd hebt, dus je weet er komt een einde aan. Kun je je erbij neer leggen. Dat je hoopt dat je je erbij kunt neer leggen.”

“Ik ben al 89, zeg maar 90 jaar dat is een hoge leeftijd en nog met zijn tweeën. Maar het houdt me niet de hele dag bezig, maar dat je er af en toe op terug valt.”

“Ja heel vaak juist. Ik ben 91 ik denk er vaak aan. Het mooi maar ook naar. Je laat je kinderen achter maar je gaat wel naar de hemel. Tenminste zo denk ik erover.”

“Ik ben 83 en ik voel me niet oud. Ja, ik kan nog lang genoeg dood zijn.”

“Ik ben al mijn hele leven dood..een half woord.”

“Er zijn heel wat stukjes en beetjes die in mijn hersenen doodgeslagen zijn! Door die pestpleuringbloeding ben ik de namen van dorpen en mensen kwijtgeraakt! Ik moet goed blijven wandelen om het bloed goed te laten circuleren! En vroeger had het lichaam geen tijd om bij al het werken stil te blijven zitten!”

“We worden oud. Vroeger liedjes zongen hele dag wij maar nu zijn vergeten.”

“De hele dag zing ik. Natuurlijk doe ik dat. Waarom zou ik dat laten?”

“Ik hou van zingen en schrijven. Dat heb ik van de soeurs geleerd. Ze zijn tot nu toe daar.”

“Je had die tijd geen zin om te gaan maar nu gaat alles te snel. Toen verveelden we ons.”

“Ik was in alle kroegen van de wereld maar dit lied heb ik nooit gehoord.”

“Ik ben zo stil van de middag.”

“Daar zitten we achter de ramen. Moeten we kijken of alles goed gaat.”

“Het komt ook zo tevoorschijn. Het is wat.”

“Dan is het wel weer leuk als het geweest is.”

“Je hebt sommige plaatsen waar je gaat met je zusje.”

“Soms heb je een zeer mes waar je gaat.”

“Je weet niet altijd wat ze je leert. Zie je nu pas.”

“Ik heb thuis ook een rekenwoord wat zij mij hebben gegeven.”

“Ze deden het alles, want ze hielden ervan. Als je het geluk had dan was je net een prinsesje van soeurs.”

“Je moet toch veel leren als je oud bent.”

“Ik vind het zo ordinair omdat het uit Amsterdam komt. Maar ik schaam me er niet voor.”

“Als jullie het weten dan is het goed.”

“Mijn vrouw doorschreeuwen.”

“Ik vind het wel leuk Amsterdamse te zijn al ben ik het niet.”

“Ken je Kampen? Waar al die dominees vandaan komen. Daar is het ook leuk.”

“Die hersenen hè, die valt allemaal af hè.”

“Dat u al die liederen weet. Die interesse. Ik heb horen zingen maar ken ze niet.”

“Maar ik weet niet of het goed is wat ik zong. We hebben het op school geleerd. Je moest zachtjes zingen.”

“We hebben veel geleerd op school. Toch ben ik blij dat ik het geleerd heb. Maar alles gaat weg.”

“5e klas was de moeilijkste klas. Moest je alles weten maar toch wel leuk. Geschiedenis was toch wel leuk.”

“‘Terang Boulang’: ze durven wel te jokken. Maar ze bang en angstig om dood te gaan.”

“Oh, dat is mooi we krijgen muziek. Beter is er niet beter kan het niet.”

“Je moet eerbied hebben voor muziek, maar dan moet er wel muziek klinken.”

“Ik vind het mooi maar heb er geen verstand van. Kan het dan wel?”

De tandarts...onze tanden....zo belangrijk maar niet iedereen vind de tandarts even leuk...

“Vroeger werd ook goed op gelet op school op je gebit. Kreeg je tandpasta en borstel mee. Een keer per half jaar.”

“En nu heb ik een kunstgebit. Dit zijn mijn eigen tanden niet meer. Heb wel altijd gepoetst.”

“Ik ging naar de tandarts zodat ze beter groeide.”

“Ik ging met mijn zoon naar de tandarts en dan kreeg hij erna een lekker broodje.”

“Ik was blij als het half jaarlijkse controle voorbij was. Ik was altijd bang voor de boor.”

“Ik was wel bang. Je had een aparte tandarts die trok.”

“De controle van de tandarts is op school begonnen en dan zeiden ze jij moet naar de tandarts.”

“Vroeger stond bij ons alles op het lijstje dat hoorde er bij ons bij.”

“Het was weer een gevoelig verhaal allemaal over het gebit.”

“Op de sterfdag van mijn vader kreeg ik mijn gebit in mijn mond. Je begon met boven of onder. Een heel gebit was er nog niet.”

...Het geloof komt vaak naar boven in gesprekken en door het delen de herkenning bij anderen ...

“Dat we een huis zijn met elkaar. Elkaar helpen. Dat God me de ogen geeft om te zien waar ik kan helpen.”

“Tijdens de kerkdienst kregen we wel eens een klap. Dat mocht van de dominee. We moesten namelijk altijd netjes zijn.”

“Ach, psalm 65 is zo mooi!”

“Als je de Bijbel goed voorlas uit je hoofd kreeg je mooie prentjes van de dominee.”

“Prentjes en plaatjes voor in de Bijbel. Zat een klein plakkertje op de achterkant zodat het erin kon.”

“We mochten moeder altijd naar de kerk brengen. Een moest verder zitten. Die kneep altijd.”

“Liepen we met moeder in het net arm in arm naar de kerk.”

“Zondags school in de Elandsstraat.”

“Ik ben door God geschilderd.”

“Dat we een huis zijn met elkaar. Elkaar helpen. Dat God me de ogen geeft om te zien waar ik kan helpen.”

“Wat moet God toch een grote fantasie hebben.”

“Ik wil wel een pastoor zien anders kom ik niet meer.”

“Bid voor mijn moeder die net is overleden. En voor mijn vader. Ik heb geen ouders meer nu.”

“Ik bid voor zonneshijn.”

‘Ik heb eerbied voor jouw grijze haren’: “Ineens de herinnering: mijn vader is 73 geworden en mijn moeder 85. Mijn vader in het ziekenhuis overleden. In de hervormde gemeente in de Overtoom.”

“Af en toe door zo’n gesprek kom je er weer achter: die herinneringen.”

“Mijn vader heeft gediend bij het paardenvolk: de cavalerie. Hij was gek met paarden. Typisch dat je daar nu weer aan denkt.”

“Mijn moeder is plotseling overleden in een restaurant op het Leidse plein. Was een gezellige tante en flink! Geen zeurpiet.”

“Geweldig! Je hebt ons toch weer helemaal omhoog te trekken. We waren in gedommeld. Dat heb je alleen gedaan op een prettige manier.”

“Nou hebben we hier de hele dag gezeten en waarvoor? Voor niets! En dan moeten we ook de middag nog door.”

“Ik kom vroeger rennen als de beste. Ze konden me nooit vangen op het schoolplein.”

“Je moet niet ontkennen wat je weet.”

“Spreek mij maar niet aan want ik vergeet het toch allemaal.”

“Ik wil niet aangesproken worden maar alleen mee neuriën.”

“Zing dat lied van de kaaiman.”

“Zing een lied voor mijn verjaardag.”

“Ze gaan op mijn verjaardag met zes gitaren spelen en voor me dansen.”

“Je hebt me mooie dromen gegeven voor vanavond.”

“Het botst soms wel hoor. Met de uitdrukkingen. Dat je andere dingen zegt dan je eindelijk zou moeten zeggen. Ik heb in mijn hoofd dan een ander woord.”

“Wij waren schipperskinderen, wij mochten veel zeggen.”

“We mochten veel vragen en we wisten ook veel.”

“We hadden één dag in de week dat we alles mochten vragen. Nou ja, alles wat behoorlijk was!”

“Ik ben wijs! Nou ja, dat is een grapje.”

“Ik hou van mezelf zoals ik ben.”

“Als het scheef zit in je leven moet je dat ook kunnen zeggen en het moet begrepen worden.”

“Ik ben zo geboren en getogen zoals ik ben, dus ik heb het maar te nemen. Ik heb het allemaal genomen en ik voel me er prettig bij.”

Vraag: “Hooft u dat? *Antwoord:* “Ik hoor een heleboel!”

“Je wordt gevormd door je omgeving waar je leeft en je ouders en dat noem je opvoeding.”

“Ik mocht twee keer per dag de post of de krant ophalen. Dan was ik trots dat ik wat mocht doen.”

“Ik vond het een nuttig gesprek.”

“Je blijft leren tot je dood.”

“En jij komt ook maar zomaar weer eens binnen stappen.”

“Je komt ook tot rust een beetje.”

“Kijk ze eens schrijven, wonderbaarlijk hè!”

“Het ene moment hebben ze ruzie en het andere moment staan ze weer te zingen.”

“Mijn vader nam ons mee. De vader moest dat doen. Want vaders zijn sterk. Dat gaat automatisch.”

“Je hebt zoveel liefde aan beesten. Dat je niet lekker bent of ziek: dat *voelen* ze.”

“Als er op straat een hond komt: even aaien. Die beesten voelen wel dat je van ze houdt.”

“Je ging niet bij een ander werken. Dat hoorde zo.”

“Toen mijn vrouw nog leefde, hield ik *veel* van praten en vertellen.”

“Ik moest vroeg naar school. Als ik terug kwam, was er tijd om te spelen. De rivier, dat was zo'n aantrekkingspunt.”

“Ik was een hele goede leerling, ik kon alles gauw snappen. Als het uitgelegd werd, dan wist ik het meteen. Mijn vader was ook een goede leerling toen hij nog op school zat.

“Mijn moeder heeft hele losse handen gehad. Dan moesten we uitkijken. Je moest niet thuiskomen dat je iets was kwijt geraakt. Moest ik ook uitkijken dat ik niet veel vertelde.”

“Ik was uitblinkster. Ik kon voor hen overschrijven. Ik had hun aan mijn kant.”
“Eén ding weet ik absoluut zeker: ik leef niet!”

“Ik heb God gevraagd of ik mag komen, want dit is voor mij niet toepasselijk.”

“Ik ben de hele dag alleen maar druk bezig met pijn voelen.”

“Als je ze eenmaal geplaagd hebt, dan blijft het zo.”

“We waren antidieren. De mensen woonden erg klein. Twee op één trap, zes bewoners. We waren wat dat betreft antidierenvriend.”

“Tegen de avond kwam er altijd een wagen langs, de Verse-Waar-wagen. Rookvles, vleeswaren, wat de mensen maar aantrekkelijk vonden. Echt afval van slagers. Dat verzamelde die. Hij had zo'n duidelijke stem van 'Verse Waar!’”

“ 't Mosveld. Ik heb daar nog gevoetbald, op het Mosveld.”

“Ik zat dan op de Noordermarkt. Een speciaal hoekje voor dieren. Op 't Mosplein.”

“Ik moet er om lachen. Het was geen werkdier dat ik hier aan de deur kreeg.”

“De mensen genoten er van. Ze hadden wat bereikt. Ze hadden wat gesnapt.””

“Something that brings back your echo.”

“Ik zag die gitaar. Ik zeg: ‘O jee, daar gaan we weer met zingen’. We moeten naar de tonen letten!”

“Jawel, ik heb veel van mijn leven genoten hoor. En ik heb belangstelling genoeg. Voor een heleboel dingen. Alles wat ik zie. Ik heb niet zoveel verdriet erover. Ik heb mijn familie. Ik kom niets te kort. Hier lijkt het een beetje zielig, maar ik ben niet zielig hoor!”

“Ik ben weer geland!”

“Ik ben zo’n echte trut. Alles langzaam.”

“Eén dagje Artis is er bij uitgevonden. Dan liep je wel met je tong op je tenen als je terugkwam van zo’n dag.”

“Mijn ouders waren eeuwig aan het werk. Ik had niet veel aan m’n ouders. ‘Vermaak je maar.’ We hadden eigenlijk het meeste plezier op straat en in huis.”

“Hard werken. Zelfs ik mee op straat. Mijn moeder heb huiswerk gemaakt. Dan moesten wij kleedjes halen uit de fabrieken. Wij moesten ook knippen. Zaten we op de bank. Wij hebben ook geld verdiend....”

“Ik beleef niets bijzonders hoor. En het is allemaal heel gewoon. En ik *leef* heel gewoon. Ik voel me heel gewoon. Zoals jullie allemaal.

“Ik heb altijd lustig gewerkt in mijn werk.”

“Ik heb helemaal geen probleem om me heen. Ik bid altijd tot Onze Lieve Heer. Dat hoort er bij. Ik doe alles wat altijd is.”

“Mooi haar had ik. Geen krullen. Maar dik. Op school zaten kinderen altijd te friemelen. Zo mooi haar had ik.”

“Pappa was de stoutste man in de huis. Hij zei altijd: ‘Nee!’ We had lovely time together.”

“Het is lovely te praten over the past times. I like to join with them. Te praten over my time. Hoe het was. Start to sing. Something that brings back your echo. Your voice komt en fits in.”

“Je moet rustig zingen en netjes alles bij elkaar. En niet afjassen.”

“Alles zit nog in mijn kop.”

“En dan zijn ze gelukkig. Ze lachen. Ze eten.”

“Ik heb zo van die twee dames gedroomd. Toen ik wakker werd: tranen hier bij die ogen.”

“We waren arm. We krijgen niks. Maar alles hebben we gegeten.”

“We kregen kleren, voor de zondagsschool. Alles wat we nodig hebben, kregen we. Die ketting hier, die armband, kreeg ik van mijn moeder. Mijn schooljurken, alles wat je nodig hebt, dat kreeg je. En je schoolwerk *moet* gedaan.”

Met kerst kreeg ik nieuwe schoenen. 'Pappa, heb ik ze nodig?' 'Je hebt ze nodig'. Als ik naar de kerk moest, moest ik ze aan. 'Wanneer de kerkdag komt, dan haal ik ze voor je uit de kast.'”

“Soms wil ik niet. En soms als ik echt kwaad ben, begin ik een beetje te tranen. Alles kocht hij voor me. Zei hij: 'Het is allemaal voor jou, want je moeder wil niets hebben.'”

“The same music is only boring if you listen to it the whole day.”

“Dat herinner ik me, zoiets.”

“Ik ging vooruit lezen en achteraan zingen.”

“Je moet geloven anders heeft het zin. Anders zing je het als je het niet gelooft dan zingt het niet.”

“Ik vergeet zoveel, maar soms krijg ik weer eens een lichtstraal.”

“We maken samen lol, wederzijds kunnen we het dragen!”

“Het laatste stukje zit ook nog ergens in mijn hoofd.”

“Als ik het erover heb, heb ik gewoon heimwee.”

“Het verlangen naar het ouderwetse, hoe het toen was.”

“Ach ik keek zo naar haar, mijn hele hoofd, we lachen u toe, u zingt ook de 2^e stem.”

“Ik hoor mezelf zingen maar het klinkt anders.”

“Als ik stop kan ik niet meer zingen, ik heb ook niks meer...”

“Zeg geen ‘meid’ zeg ik tegen mijn moeder..werd ik kwaad! Komt ineens in me op.....(*lacht*) dan ging ik heel hard zingen als ze dat zei.”

“Dat pik ik niet hoor, je moet huilen en blijven.”

“Het kleinere liedje op het kleinere blad.”

“Alle woorden staan er die ken ik wel, maar zingen niet.”

“Mw. is componist en u bent ook muzikaal.”

“Mijn lieve moeder zit in de hemel, ziet het aan en zit zich rot te lachen!”

“We leven ons uit, vooral als jullie er zijn, want alleen zingen we niet.”

“Ik hoop dat mijn moeder het gehoord heeft, die zong altijd.”

“The Lord gives us minor signs. Minor signs. Experience leads to wisdom.”

"Moet ik dan mijn vleugeltjes lam laten hangen? Nee hoor, rug recht, dan kijk ik er weer over heen."

"Als het niet meer gaat, vraag ik Onze Lieve Heer: 'Help me, ik kan niet verder, ik kom maar tot de stoepwand.' En dan voel ik een stootje in mijn rug en dan gaat mijn hoofd weer omhoog."

“Mijn grootmoeder komt van Borssele. Ze was streng hoor, 's zondags twee keer naar de kerk. Dan had ze haar kanten muts op. Eerst de tupmuts, dan de kanten muts er over heen. Met die twee koperen stukjes met die staafjes er door. Eerst de onderkeus. Dat is in Zeeland een rok: een keus. Eerst de onderkeus, dan de onderrok er overheen en dan de zwarte rok. Met hoog in de taille de band. Als ze zondags uit de kerk kwamen, werd het eerst afgeborsteld en dan buiten gehangen. En dan ging het in de kist. Het was een rijkdom hoor!”

“In Zeeland zijn ze hard van arbeid voor wie jong en jeugdig is.”

“Tante Julia wordt 80 jaar. Vijfendertig trompetten zijn betaald. Daar komt die trompettist die daar speelt. Heb ik vier maal trompetten gedánst.”

“We zingen eigenlijk een wintilied. Je mag vrij zingen.....dit is wat men zegt die kerkelijke lied.”

“Ze zit helemaal achteraan (bedoeld: in de kerk), maar voorin hoor ik haar stem. De priester zegt: ‘je mag tante nooit thuis laten want ze zingt zo mooi in de kerk’. Je moet d’r niet missen. Je *kan* d’r niet missen.....”

“Ze zingt mooi! Ze is een beetje ontredderd, maar ze kan mooi zingen!”

“Vanavond ga ik net zo die liederen dromen.”

“Als we thuis zitten, *dan* heb je een koor!”

“Ze heeft me nooit kunnen missen, met m’n stem in de kerk.”

“Toen ik vanmorgen wakker werd, dacht ik: ‘Ik hoop dat Irene komt.’ En mijn wens is vervuld. Ik vergeet alles, kan ik niet uitstaan. Ik had verdriet, en nu knap ik helemaal op. Ik moet het afleren, dat doen jullie met zingen.”

“Als je niet van jezelf houdt, kun je ook niet van een ander houden.” Onze bewoners zitten vol wijsheid. En jij, hou jij van jezelf? En wat is dat dan... van jezelf houden? Onze bewoners hebben daar zo hun eigen ideeën over, in alle bescheidenheid.

“Houden van jezelf is een groot woord maar ik ben tevreden.”

“Maar van jezelf houden vind ik een beetje zwaar gezegd. Er zijn altijd verschillen.”

“Nee, ik hou niet van mezelf zoals ik ben. Dan kom je het wel tegen.”

“Tevreden met jezelf? Nee, ik ben soepel daar ben ik tevreden over. Dat leer je als je goede ouders hebt.”

“Nee, ik hou niet van mezelf. Goed, ik ben een beetje standvastig. Als ik een standpunt inneem dan blijf ik dat.”

“Als je erge dingen hebt meegemaakt, die moet je erkennen soms zijn er dingen gebeurd, moet je die erkennen.”

“Ja nou! Ik hou van mezelf om dat te leren! Ik heb het geprobeerd en het is aardig gelukt.”

Vraag: “Bent u tevreden met uzelf?” *Antwoord:* “Dat vind ik nogal een groot woord.”

“Een mens is eigenlijk nooit tevreden. Je denkt altijd hè had ik dit anders kunnen doen. Je hebt een geweten waardoor je denkt: Kan dat wel?”

“Niet overdreven met malle woorden maar een gesprek dat raakt en dat moet ook. Daar gaat het over.”

“Je moet tevreden zijn met wie je bent, zo moeilijk is dat niet, als jij niet trots bent op jezelf, wie dan wel.”

“Het gaat er om hoe je bent en wat je doet.”

“Je moet eerst van jezelf houden, voordat je van een ander kan houden.”

“Voorjaar! Je voelt het al een beetje, vind ik wel.”

“Vogels! Floten altijd! Luisterde naar ze, luisterde, praatte met ze.”

“Even met ze praten, leek het net of ze terug praatte. Als je niet van beesten houdt dan doe je dat niet.”

“Prachtig die natuur; ze praten ook tegen elkaar hoor!”

“Heel leuk, met plezier ging je naar je werk, kwam de reiger over: tjirp, tjirp.. he, die jongen!”

“Ik wel, ik was wel soms stout, bloesentakken plukken, net als de jongens.”

“Jonge dieren van allerlei aard, je kon ze aaien, je kon ze naar je toe halen!”

“Ik ben niet zo van tulpen, wel van rozen! Prachtig zo mooi die uitkomen.”

“Rozen! Ze ruiken ook zo lekker, ze zijn zuiver.”

“Van bloemen heb je altijd plezier, je moet ervan houden, zo gezellig.”

“We zagen gisteren vergeet me nietjes prachtig! Daar kun je uren naar kijken, zo mooi!”

“Ik had een tante in Deventer, die had een heel plaatje met hortensia’s, rode, blauwe, groene, wat ze maar te pakken kon. Als ik er naar toe ging, in de verte rook je het al!”

“Heb je wel eens gezien, die vogels met hun buikjes tegen de muur aan? Dat is omdat ze jongen krijgen, moeten ze warm worden. Die beesten voelen dat aan. Is gezellig! Je voelt gewoon dat de lente komt. Warmte is dat. Daarvoor zag je ze nog niet. Maar nu zie je ze op de haverklap.”

“Pasen? Dat is snel! Is het weer Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Stille Zaterdag en Eerste Paasdag.”

“Eieren zoeken, dat hoort erbij!”

“Nieuwe kleren, ja, wil je wel zo lijken!”

“Eieren zoeken, dat deden we niet, daar was geen geld voor.”

“Tante maakte mijn jurk, moeder zei: ‘Je houdt je mond tot Pasen’, dan mocht ik hem pas aan.”

“Is het nou Pasen of Kerst, komen er allemaal andere dingen opstijgen aan herinneringen.”

“Paasnachtmis, was wel interessant.”

“Palmpasentocht, dat deden de anderen, kijken wij toe.”

“Mijn tante maakte mijn jurk voor Pasen voor me, van een lapje van de markt.”

“De lente is gekomen. Maar ik ben er al.”

“Ik ben geliefd door mijn vader, geliefd door mijn moeder, geliefd door mijn kinderen. Ik hoor het morgen.”

“Laat je niet kennen! Zingen!”

Vroeger reisde onze bewoners ook...

“Ik heb zoveel gereisd, dat ik nu niet meer ga.”

“Ik ging reizen naar mijn vriendinnen om ze te verrassen.”

“Ik hou van reizen. Ik kreeg ruzie met mijn man die hield er niet van, maar ik ging toch. Hij had zijn eigen plek en ik ook.”

“Wij zijn met ons koor over de hele wereld geweest. Er was geen kwaadheid.”
Wat is het mooiste land? “Het maakt niets uit. Overal is het mooi. De hele wereld.”

“Mijn man was bij de marine en ik reisde met hem mee. Op grote boten. Veel gevaren, tot ik thuis was in mijn eigen huis! (...) Mijn man ging heel vroeg bij de marine. Hij heeft zeker een half jaar gehuild. Hij verliest niet mij alleen maar ook zijn broers en zijn moeder, dat is nog erger. Hij was 17 jaar!”

“Ik was nooit een weekend thuis. Had altijd een tas klaar staan. Altijd dansen met mijn man.”

“Thailand. Indonesië. Elk jaar reizen. Nu niet meer, nu ben ik ouder.”

“Met mijn moeder ging ik reizen. Want mijn vader hield er niet van. En hij wist dat ik goed voor mijn moeder kon zorgen.”

“Als mijn moeder me niet mee nam op reizen dan ging ik huilen. Maar als ik mocht reizen dan was ik gelukkig.”

“De eerste keer dat ik wegging moest ik huilen, toen ik van Suriname naar Nederland ging.”

“Ik stuurde iedere week een briefje naar huis, dat vond mijn moeder leuk.”
“Je bent niet elke dag op dezelfde plaats.”

“Ik ben dankbaar voor alles wat goed is.”

“Afscheid nemen is moeilijk.”

Koninginnedag...

“Leuk zeg die oranje hoeden en slingers. Is gezellig!”

“Oranje boven! En nu nog!”

“Feest ja! Weet ik niet wat ik deed.”

“Vind ik niets aan, ik had meer met 1 mei. Ik stemde altijd op de socialisten.”

“Als er iets te doen was gingen we! Met een fluitje en gezelligheid. Het was een zalige dag voor iedereen.”

“Overal muziek, overal vlaggen, dan werd de aubade gezongen op het Waterloo plein in Indonesië.”

“Willem wordt snel koning dan is het koningdag.”

“Mijn moeder maakte speciaal Hollands eten. Aardappels en zo. En kolak: bruine suiker klompen in een pan met water gedaan en dan bananen erin gedaan. Oebi erbij, witte en rode. Die gingen erbij. Bananen er als laatst bij. Speciaal voor opkoken met bruine suiker en vanille erin. Heerlijk. Voor feestdagen was dat speciaal.”

“Wordt gezongen. Pakken ze er gitaar bij, hadden ze altijd bij de hand. Geen ander instrument.”

“Huis versiert, bloempjes hier en daar.”

“Muziek, dat was er wel, Ik vond het bijzonder, was bij ons niet, daar leef je gewoon van op.”

“Als op de Lindegracht het orgel ging, ging de voetjes van de vloer.”

“Spekkoek was er ook, die maakte we zelf. Vooral bij koninklijke feesten.”

“Ik ben gelijk met Alexander jarig, 27 april. Dan zei ik als de vlaggen uit hingen: die zijn voor mij opgehangen.”

“Wat een muziek korpsen, een en al muziek. Overal van de Dam tot Rembrandsplein tot het Leidseplein.”

“Ik heb het lang niet gehad, dus zit het niet meer in mijn hoofd maar als het komt zit ik er vol van.”

“Ik kan niet zover denken.”

“De groei van kinderen is buitenlucht.”

“Er is eigenlijk niet veel te beleven in Holland.”

“Moeder zei: ‘wat je ook doet: ik moet je kunnen blijven zien, al klim je in de hoogste top van de boom, als ik je maar zie!’”

“Dat is mooi zo, om zo iets ook te horen, van de andere landen.”

“Even goed doordenken, dan komt er weer wat bovenvliegen.”

“Je moet het alleen even omdraaien en dan komt het weer.”

“Mijn korte geheugen is weg, daar erger ik me groen en geel aan. Mijn lange geheugen is nog wel goed, af en toe komt er wel iets boven hoor.”

“Ik ga even weglopen voor de zang.”

“Ik ben naar twee rottantes genoemd de één was een kattenkop en de ander een godsdienstfanaat.”

“Zingen: dat kan ik de hele dag doen.”

“Je mag naast me zitten, als je maar niet aan me zit”

Over een verzorgende: “Hier komt God binnen, dat is zo, hij is lief!”

“Dan gingen we zingend slapen en bleef ze boven op zolder tot we sliepen.”

“Niemand had de leiding, iedereen zorgde voor elkaar.”

“Bij elkaar blijven. Heb je dat niet meer, krijg je schop onder je kont.”

“Je denkt toch hoofdzakelijk aan je vader en moeder hoe goed ze voor je waren. Je had respect voor je vader en moeder.”

“Wie zijn best had gedaan die week mocht de hele week de bijbel voorlezen.”

“We gingen samen ontzettend vriendelijk naar school.”

“Geen vechten maar stoeien.”

“Het is een chaos in dat lied, dat komt door het boek.”

“ ‘Drie schuintamboers’, jaren gezongen één keer per maand. Samen met een groep kinderen en dit kwam er altijd uit.”

“Ze gaan steeds met zijn tweeën die kamer in, wat doen ze daar?”

“Vies hoor! Ben aan het rochelen...”

“Ik ben lachend aan het huilen.”

“Het is met het leven zo: soms heb je een dag met hobbels.”

“Soms zijn ze onbeschoft hier. Dat pák ik niet.”

“Ik mocht met mijn neef naar mijn eerste film, dat was met Shirley Temple. Eén van de eerste populaire vrouwen in de film, we stonden in de rij om haar te kunnen zien. Ik zie me nog met een van mijn neefjes in de rij staan en o, voor je een kaartje had!”

“Leuk hè, om eraan terug te denken.”

De gedichtenbundel: ‘Het gevoel blijft’, met taal van de bewoners met een dementie die in Gaasperdam verblijven werd op de familiedag ter gelegenheid van het 25 jaar bestaan van Gaasperdam, uitgedeeld aan de bewoners, 1e contactpersonen en personeel van de verschillende afdelingen. We hebben het feestelijk gepresenteerd met het lezen van gedichten uit de bundel, klassieke muziek van Trio Hava en het zingen van liedjes die iedereen kende. Hierbij enkele reacties...

“Dit is echt een familiedag. Iedereen wordt echt verwend.”

“Het gevoel blijft. Daar ben ik het helemaal mee eens en dat klopt uitstekend.”

“Hartstikke leuk zeg. Dat je dat hebt bedacht! Dan heb je wat te lezen op een avondje.”

“Verhalen die naar boven komen? Hoe kan dat nou?”

“Ik herken de verhalen van mijn moeder erin.”

“Al ben ik oud, je moet het kunnen uiten.”

“Ik heb mijn vader nu voor het eerst horen zingen.”

“Dit is officieel Amsterdams het is een grachtendinges.”

“Wat knap van opa.”

“Ik ben geboren in Amsterdam, ik ben op school geweest in Amsterdam, ik ben getrouwd in Amsterdam en ik heb gewerkt in Amsterdam. Amsterdam blijft altijd.”

“Voor hetzelfde geld kruip ik bij mijn moeder terug hoor!”

“Ik ben ontroerd over wat ik zie gebeuren bij mijn moeder.”

“Een liedje spelen? Denk je dat dat helpt?”

“Drank? Nou zeg liggen we straks onder de tafel!”

“Sarie Marijs: dat lied is net zo oud als mijn moeder. Dat zongen we altijd op verjaardagen.”

“Je moet geen gebak meer voor me neerzetten, ik heb voor de hele week genoeg gehad.”

Lieve vaders, strenge vaders, bijna iedereen heeft een vader gekend. In de generatie van onze bewoners waren de meeste vaders altijd hard aan het werk en zagen ze hem niet veel, het waren voornamelijk de moeders die voor de kinderen en het huishouden zorgden. Maar die herinneringen die de bewoners aan hun vader hebben, zijn hen dan ook extra dierbaar!

“Als ik huilde pakte mijn vader me met zijn grote armen en hield hij me zo tegen me aan, tegen zijn borst.”

“Mijn vader was heel lief, altijd een lach op zijn gezicht, nooit een streng woord tegen mij. Als mijn moeder mij uitsimpte, zei mij vader: laat dat kind toch met rust!”

“Als ik wist dat mijn vader kwam, dan ging ik op de hoek van de straat staan, dan zag ik hem, dan vloog ik naar hem toe. Ik was een puppie nog. Als ik hem zag, was ik net een engel, dan kreeg ik vleugels! Dan rende ik naar hem toe.”

“Als ik naar bed ga, kijk ik naar de foto van mijn ouders, dan zeg ik soms: pa, morgen kan je weer praten tegen me.”

“Ik had een lieve vader, hij zei altijd de waarheid.”

“Ik heb mijn vader niet gekend, toen mijn moeder drie maanden in verwachting was, overleed hij. Maar volgens mijn familie ben ik precies hem. Het is triest, maar ja. Als de tijd komt, ga ik ook dood. Ik kan niet altijd blijven leven.”

“Mijn vader was af en toe wel eens streng, maar dan lokte je het ook uit.”

“Ik kan niet veel over mijn vader vertellen, want hij kwam niet veel bij ons. Hij was lief, maar hij sprak niet veel. Daar konden wij niet tegen. Zo af en toe bracht hij een cadeautje mee voor mij en mijn broertje, dan kreeg ik vreugde van hem.”

“In mijn hart blijft hij altijd, natuurlijk, het is mijn vader toch.”

“Gelukkig. Dat is gelukkig voor mijn moeder. Ik ben van hem. Ik hoor d’r bij. Dan ben ik helemaal thuis. Daarom.”

“Mijn vader was in zijn leren ook een uitblinker op school. Dat had ik van hem.”

“Ik was echt een vaderskind.”

“Je vader zit toch een stukje in je ziel. Dat blijft altijd levend in je.”

“Ik weet niet hoe die over komt want ik luister niet. Ik zing zoals ik het voel.”

“Ik had een zout gevoel over me voor je kwam en dat is nu weg en ik voel me nu een stuk beter. Er moest even wat suiker overheen denk ik.”

“Jullie zijn zo fijn samen. Dat doet me goed zoals jullie dit doen.”

“Pianospelen doe ik op gehoor. Doe ik geen moeite voor, nou ja, ik luister naar mijn vingers. Kijken hoe ver ik ben.”

“Pianospelen? Dat heb ik nergens speciaal geleerd.”

“De buurman boven had een piano die hoorde ik spelen en dacht dat zou ik ook wel willen. Ik heb aangebeeld of ik ook mocht spelen. Hij zei; Ja hoor kom maar binnen. Hij gaf wel eens les.”

“Dit melodietje heb ik zelf bedacht!”

“Ik weet niet hoe die over komt want ik luister niet. Ik zing zoals ik het voel.”

“Ik had een zout gevoel over me voor je kwam en dat is nu weg en ik voel me nu een stuk beter. Er moest even wat suiker overheen denk ik.”

“Je hebt me opgelucht.”

“Wat ben ik blij dat je er bent, want ik verveelde me.”

“Ik mocht op mijn 77e jaar geen bril meer dragen! Ik moest weer apart zijn hoor. Ik sprong in gedachten zowat een gat in de lucht.”

“Nou ga ik toch eens kijken voor nog mooiere wijze: deze! Deze is mooi! Op de grote stille heide.”

“Als het kwart voor tien is dan poets ik mijn tanden en dan ga ik naar bed. Dat ben ik zo gewend.”

“Als je niet komt, kom ik je halen. Ik vind het altijd zo leuk.”

“Als je van je kinderen houdt, moet je ook lachen met je hart. Niet alleen met je ogen.”

Kleine kinderen hebben vaak een eigen knuffel, maar vroeger was dat helemaal niet zo gewoon. Ook het knuffelen tussen ouders en kinderen was niet zo gebruikelijk in vele gezinnen. Knuffelen kan fijn zijn, maar niet iedereen houdt van knuffelen! Onze bewoners vertellen erover.

“Dat heb ik nog nooit gehad hoor, een beer, als kind ook niet hoor. Ik heb van mijn leven lang geen beer gehad.”

“Een knuffelbeer, dat was er toen niet. Ik ging alleen naar bed. Ik mocht niets mee naar bed nemen. ‘Die rommel komt er niet in’, zei mijn moeder. Spelen doe je overdag, ’s Nachts moet je slapen.”

“De beer is los, dat zeiden wij thuis ook. Als pa bromde, zeiden we: ‘De beer is weer los’.”

“Iemand die een beetje bravoure speelt. Dat zeiden we altijd als iemand groot wilde doen, dan zeiden we: ‘Wat een ongelikte beer!’”

“IJsberen, dat heb ik nooit gedaan geloof ik. Ik was altijd tevreden, ik liep nooit te ijsberen.” “IJsberen? Ik ook niet. Ik blijf maar gewoon zitten. Ik doe maar gewoon alles wat ik moet doen. Meer heb ik niet.” “In Artis is een hele mooie ijsbeer. Die loopt heen en weer.” “Hij kan niet anders.”

Houdt u van knuffelen? “Mijn kinderen willen dat niet. Mijn dochter geeft één kus, ze zegt die flauwekul allemaal, eentje hier, eentje daar. Ik zelf ook niet hoor.”

“Ik werd nooit geknuffeld.”

“Ik vond het in het begin alleen erg vreemd dat er hier iedere keer gezegd werd: ‘Ja, lieverd, ja schat’. In het begin dacht ik, het lijkt wel of ik niet helemaal goed in mijn hoofd ben. Ik vind het nog vreemd, dan denk ik, waarom doen ze dat nou?”

Tijdens het pianospelen: “Een muzikaal grapje, maar net de verkeerde.”

“Zelfs mijn keel huilt.”

“Wat ben jij een geduldig mens.”

“Ik ben de slappe hand, geef jij het maar aan.”

“Wat is dat leuk. Ik dacht aan je of je kwam en zowaar! Welkom.”

“Na het prikken een koekje krijgen nou dan wil ik ook nog een keertje.”

“Ik heb zin in gekheid. Ga maar op je kop staan.”

“O, dat is een vlot liedje. Een reisje langs de Rijn.”

“Schrijf het maar op als aandenking.”

“12 jaar trouwen, 13 jaar je kinderen...8 kinderen. Hier naar school. Mijn kinderen waren mijn leraar. Als je een meisje krijgt mag ze niet naar school. Als ze naar school wilde.”

“Fay you kan tak. Op z’n Surinaams is het mooi! Ik zat op een club. Elke week zingen. Al was ik niet aan de beurt dan werd het lied als eerste gezongen. Het is mijn lievelingslied.”

“De ouders slaan niet ze knijpen zo! Over je benen overal knijpen! Als straf! Zo waren ze bij meisjes! Je mocht niet naar school. Dachten ze dat je een brief gaf aan een jongen! Dat je met ze mee wilde. Je mocht niet naar school. Waren bang voor je. Was je stom! Ik was 12 jaar toen ik ging trouwen! Ik was 13 jaar: mijn eerste zoon! Is geen leven toch!”

“Koekjes verkopen! Mijn moeder verkocht ze. Blanken waren er dol op. Sommige mensen betalen wel, maar namen niet koekjes mee. Dan had ik mijn moedersgeld. Dat was mijn deel van mijn moeder. Dat had ik verdiend.”

“Op een dag ga je dood, de dood hoort nu eenmaal bij het leven.” Ook onze bewoners zijn met de dood bezig, doodgewoon. Soms met angst en verdriet, maar vaak ook heel nuchter.

“Als ik dood ben wil ik het allegro van Grieg op mijn begrafenis die heeft een ping erin, dan lijkt het alsof ik er toch nog ben.”

“Mahler, dat doet me altijd denken aan mijn schoonzus die thuis lag opgebaard.”

“Ik hoop dat als het zover is, Onze Lieve Heer mij zo bij een plukje haar pakt en omhoogtrekt om bij hem te komen.”

“‘Frans’ is moeilijk en als je dood bent hoor je helemaal niets meer.”

“Als ik dood ben mogen ze alles hebben, maar nu nog niet.”

“Als echt al die zieltjes in de hemel zaten, waren ze allang naar beneden gevallen. Er is er nog nooit een teruggekomen om te zeggen hoe het is daarboven.”

“Afscheid nemen van mijn kinderen en mijn broertje dat was moeilijk toen ze dood gingen.”

“Ze zijn overleden maar het lijkt alsof ze blijven leven.”

“Het grote verdriet dat mijn moeder jong is overleden. Dat besef je eigenlijk pas jaren later als je ouder bent.”

Op vakantie of op reis gaan...hoe ging dat vroeger...?

“Als mijn moeder me niet mee nam op reizen dan ging ik huilen. Maar als ik mocht reizen dan was ik gelukkig.”

“Ik moest lezen tijdens het reizen van mijn vader en moeder.”

“Je bent niet elke dag op dezelfde plaats.”

“Vlissingen was het El Dorado. Moesten we heel zoet zijn anders mochten we niet meer terug komen.”

“Op vakantie gingen we overal spelen en spelletjes.”

“Op vakantie gingen we niet. Groot gezin geen geld voor, bestond niet. Stel je voor.”

“Ik moet heel veel verder gaan voor ik op vakantie ging. Ik was 17 of 18. Altijd op groepsreis.”

“Op reis naar wat in de prijs lag, Zwitserland, België.”

“Met mijn verloofde als KLM-er voor 34 gulden naar Portugal gereisd.”

“Kan me niet herinneren. Als we gingen dan gingen we in een huisje.”

“Altijd rond de Veluwe.”

“Ja, met de ouders in Nederland.”

“Ligt eraan waar je gaat boven, onder of in het midden.”

“Ik kwam aan kleedde me uit trok mijn badpak aan en dook de oceaan in. Ik ben een ‘zwemmens’.”

“Ik heb wel eens Rijn reis gemaakt. Ik denk dat het niet waar was maar toch herinnering ik het me. Omdat we erover zongen.”

“Fiets vakanties ook niet want ik fietste al heel wat af.”

“Ik hield van kamperen. Mijn moeder hield ervan en mijn vader. Het was een mooie tent. In Hilversum ging mijn moeder kamperen. Zwemmen kon je er zeker. We hadden in ieder geval een fiets. Een dingetjes hadden we toen nog niet. Die hebben ze allemaal nou.”

“Met mijn vier kinderen ging ik niet kamperen. Was mij een beetje teveel. Maar ik hou wel van ze hoor!”

“De kleinkinderen zijn van mijn zoon. Die houdt ook weer van kamperen. Zul je altijd zien.”

“Mijn zoon houdt er ook ontzettend van. Dat is gek. Want ik maak het hem wijs. Ik hou ontzettend van kamperen.”

“Kamperen in Frankrijk. Dat is veel in het zuidelijker nog. Mijn schoondochter woont er nog. Die is Frans.”

“En nou is alles genoeg en toen waren we weer op reis en dat kan niet en kan wel en moet gewoon en nou is alles goed. Dan willen ze niet anders meer en dat krijg je nu.”

“Drie weken naar Kampen en drie weken naar Deventer. Ik kom er eigenlijk niet meer dan moet mijn zoon mee en die wilt eigenlijk niet meer. Het was leuk hoor. Mijn tante, de zus van mijn vader, woonde in Kampen. De familie van moeder woonde in Deventer.”

“Toen gingen ze verder en toen gingen wij ook weg. En toen ging alles weg en ook goed natuurlijk. We gaan weg, we gaan naar huis zal ik zo maar zeggen. Zo kan het wel.”

“Nobody told me summertime had began this weekend!”

“Verdraagzaamheid onder de mensen. Ieder op zijn eigen manier. Dan komt het goed.”

“Ik geniet altijd van alles.”

“Ik lach altijd, maar diep in mijn hart huil ik. Omdat ik niet goed op mijn plaats zit hier en in het ziekenhuis een nummer was.”

“My body hurts so much I feel the nerves. It makes my head explode.”

“I miss the French language. It always feels like home.”

“Wat bent u verwaaid! Of zit u haar altijd zo los?”

“Gatver! Wat is dat lekker! Ik moet er van huilen.”

“Laat het boek maar dicht van vloeken.”

“In de hoek van de kamer had ze een slingertrapnaaimachine. Moest je dat geluid horen! Zei mijn vader wel eens; ‘Mens, hou eens op met dat lawaai.’”

“Ik ben bij Schoevers op les geweest, als je keek dan kreeg je een klap met de liniaal op de tafel, je mocht niet kijken.”

“Je merkt wel dat de jonge mensen bijna niets meer kunnen, je ziet dat ze meer met die handjes moeten doen in plaats van die bekkies”

“I feel sluggish today.”

“Ik ben geland, ik ben een gek mens!”

“Ik heb lustig gewerkt in mijn werk.”

“Ik was een middelmaat, je kunt er niets aan doen of je groot of klein bent. Je zult het er mee moeten doen!”

Sommige bewoners merken dat hun geheugen hen in de steek laat, dat is een moeilijk proces. Tijdens de ontmoetingsgroepen en muziektherapie uiten ze hun verdriet en boosheid daarover en vinden ze steun bij elkaar.

“Als mijn verstand wegdruppelt... dat is het zwaarst.”

“Vroeger had ik een geheugen, maar nu brokkelt het af.”

“Het gaat zo geleidelijk, ik heb een man met een geheugen als een ijzeren pot. Dus ik val dan terug op mijn man, dat is mijn geheugensteuntje. Dat is fijn dat ik dat heb.”

“Als je geheugen minder wordt, ben je minder in staat wat te doen.”

“Wij slijten door. Dus alle voorwerpen blijven hetzelfde in gewicht, dus het wordt voor ons steeds zwaarder.”

“Alles is hetzelfde, alleen wij nemen af in kracht en gewicht, dat gaat zowel lichamelijk als geestelijk.”

“Ik niet, ik blijf hetzelfde.”

“Geestelijke krachten worden ook minder, het brokkelt af.”

“Je kunt merken dat ik achteruit ga in mijn hoofd, omdat ik niet meer ridicuul kan zijn.”

“Ik zie het, ik weet het, maar kan het niet uiten. Dan huil ik. Vreselijk is dat die hersens van mij.”

“Die gedachten zijn moeilijk te uiten, ik zie het woord maar kan het niet uiten.”

“Als ik het weet dan weet ik het. Als ik het niet weet dan houdt het op.”

“Die ziekte. Die vergeetachtigheid. Daar heb ik zo'n hekel aan.”

Mantelzorger: “Mijn zus zong altijd voor me als ik moest eten.”

“Vind je me lief? Niet zo hard zeggen, mijn vrouw zit naast me!”

“Hij werd bleek en zijn haar was verwant.”

“Ze vitten allemaal op mij. Dat komt zegt dokter; je bloed is te hoog.”

“Hij heeft een sterk geheugen die van mij is niet zo sterk.”

“Een oplawaai kan ook of je wilt of niet als ik zin heb dan doe ik het.”

“Mijn ouders. Ze houden je helemaal overeind. Zo lief en wijs.”

“Mijn vader kon alles. Een buitengewoon mens. Mijn moeder kon alles met handwerken. Het bleef binnen de familie. Ze gaf het door aan mij.”

“Mijn vader heeft me nooit geslagen maar wel eens een schop voor mijn broek.”

“Mijn vader was van zichzelf wel knutselig.”

“Mijn vader kon wel grappig wezen en wel grappig verkopen maar was niet uitermate vol humor.”

“Ik heb van mijn moeder niets geleerd.”

Lopen! Het lijkt zo gewoon! Maar hoe is het als je niet meer kunt lopen? Hoe voelt het om de hele dag in een rolstoel te zitten? Onze bewoners weten er alles van.

“Van ’s morgens tot ’s avonds laat in je rolstoel. Dan doen je billen pijn. Maar ik ben blij dat ik hem heb.”

“Deze rolstoel heeft nooit lekker gezeten.”

“Ik heb er geen erg in dat ik in een rolstoel zit. Ik sta op en doe alles.”

“Ik zit in een rolstoel, dat vind ik niet leuk, omdat ik niet kan doen wat ik wil.”

Mevrouw in een rolstoel: “We moeten maar huppelen. Mopperen helpt toch niet!”

“Ik moet de hele dag op een stoel zitten, want ik kan niet staan, maar dan zijn er momenten dat alles voorbij glijdt, dat je gesteund wordt.”

“Ik ben in de volledige verzorging, ze moeten op bed wassen, aankleden, in het algemeen gaat het vrij goed. Je moet zelf zo veel mogelijk medewerking verlenen.”

“Voor de één is het moeilijker dan de ander, ik heb gelukkig het geduld om het op te brengen.”

De bewoners zelf aan het woord: over oud worden.

“Is het de ouderdom? Weet ik niet, heb genoeg belangstelling hoor, heb niet zo veel verdriet erover, kom niets tekort.”

“Hier lijkt het een beetje zielig, maar ik ben niet zielig! Ze hoeven geen medelijden te hebben, dat zou ik erg vinden, niet tonen, vind ik erg.”

“Ik heb veel van het leven genoten.”

“Ik haal in mijn hoofd hoe we leefden.”

“Vroeger maakte ik me zorgen om hun en zij nu om mij. Zo blijft het leven doorgaan hè.”

“Omdat je ouder wordt, ben je op zoek. Ik heb een paar uur gezocht naar ik weet niet wat. En ik heb het niet gevonden.

